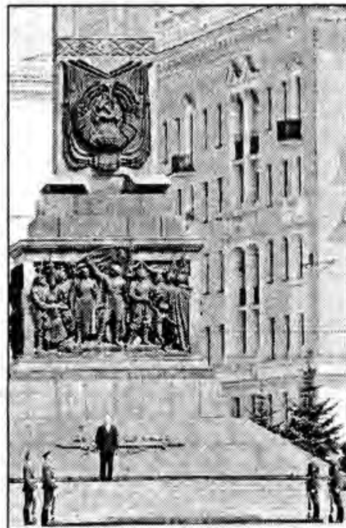
Тыднёвік Магілёўскі

№ 33 (97) 25-31 жніўня 2000 г. Кошт 50 руб.

На дне Баранцава мора побач з субмарынай ляжыць расейская Ўлада

Фота IREX

...Спадзяемся, што нашыя чытачы, таксама як заснавальнік і рэдакцыя "ТМ", падзяляюць горкія пачуцьці 118 сем'яў з прычыны гібелі экіпажу расейскай субмарыны "Курск".

Разам зь ёй, як гэта адзначаюць у гэтыя дні ўсе сумленныя сродкі масавай інфармацыі сьвету, патануў і давер людзей да самой інстытуцыі сёньняшняй расейскай Улады, заснаванай на гэбэшных традыцыях абыякавасьці да чалавечага жыцьця. Усё аказалася хлусьнёй: кроніка трагедыі, тлумачэньні яе прычынаў, захады дзеля выратаваньня.

Як у кроплі вады гэтая сытуацыя выявіла й іншае фарысэйства, небясьпечнае і для многіх нечаканае – Расея не ідзе да адкрытасьці і дэмакратыі, якія толькі й ёсьць сапраўднымі каштоўнасьцямі цывілізацыі. Яна вяртаецца назад. Яна працягвае жыць, апошнім часам найбольш адвочна, у спадзяваньні на тое, што вялікасьць краіны забясьпечваецца маштабам яе ваенных ўзбраеньняў, неадэкватнай сакрэтнасьцю, сяброўствам з краінамі, якія ад злосьці, зайздрасьці і некампэтэнтнасьці сваіх правадыроў і рэжымаў супрацьстаяць дэмакратычнаму сьвету й ненавідзяць найбольш разьвітыя грамадзтвы.

Такі шлях, такі курс, да якога, на жаль, упарта імкнецца далучыцца ў абдымках Расеі й нашая дзяржава, можа прывесьці толькі туды ж, дзе пакоіцца атамная субмарына, нягледзячы на ейную нібыта дасканаласьць і непатапляльнасьць...

Непатапляльнай застаецца Ўлада.

ПРАЦЯГ У СПРАВЕ Дз. АБАДОЎСКАГА

Ліст удзячнасьці

Сяргей Абадоўскі распаўсюдзіў Ліст удзячнасьці ў сувязі з вяртаньнем справы свайго сына Дзьмітрыя на новае слуханьне. У лісьце, адрасаваным праваабарончым арганізацыям краіны і замежжа, а таксама сродкам масавай інфармацыі, С.Абадоўскі нагадвае пра ўладны наступ на ягоную сям'ю, які доўжыцца вось ужо 4-ты год.

Адлік Сяргей вядзе ад першага судовага пакараньня па крымінальнай справе свайго старэйшага сына Дзьмітрыя. Хутка надыйшла чарга перасьледу сярэдняга – Івана (Яся), які вымушаны быў застацца жыць у Польшчы, атрымаўшы там палітычны прытулак. Летась была спроба прыцягнуць да адказнасьці малодшага сына – Аляксандра.

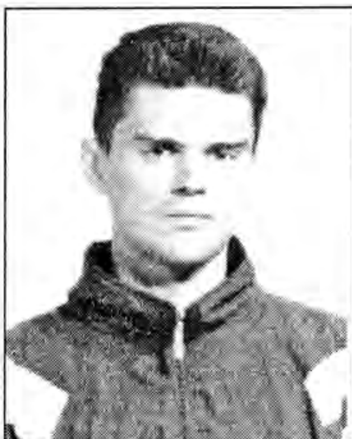
У лісьце выказваецца шчырая падзяка за маральную, інфармацыйную і прававую падтрымку ў гэты цяжкі для сям'і час. Сярод тых, каму адрасаваныя цёплыя словы ўдзячнасьці, названы і "Тыднёвік Магілёўскі".

Запрошаныя свае й міжнародныя наглядальнікі

Сёньня ў магілёўскім Ленінскім раённым судзе павінна пачацца першае паседжаньне аднаўленага суда ў справе Дзьмітрыя Абадоўскага. Тым самым судом (цяперашні будзе ў іншым складзе) сын вядомай грамадзкай асобы Сяргея Абадоўскага быў асуджаны напачатку лета да 6-ці гадоў пазбаўленьня волі за інкрымінаваныя яму злычынствы. Аднак многія наглядальнікі, што мелі магчымасьць знаёміцца з ходам справы (пры тым, што суд быў абвешчаны зачыненым), адзначалі шмат якія парушэньні ў ходзе сьледства, якія суд аднак не пажадаў прааналізаваць і ўзважыць. Дзьмітры Абадоўскі трывала адмаўляе сваю віноватасьць, за час знаходжаньня за кратамі двойчы трымаў галадоўку, што прынесла ўладзе дадатковыя непрыемнасьці ў зносінах з адпаведнымі эўрапейскімі структурамі. На касацыйную скаргу абаронцаў Дз.Абадоўскага калегія абласнога суда адрэагавала вяртаньнем справы на новае слуханьне.

На пачатку тыдня Сяргей Абадоўскі, які ёсьць афіцыйным юрыдычным прадстаўніком падсьледнага і падсуднага сына, правёў у Менску прэсавую канфэрэнцыю, на якой папярэдзіў беларускую і міжнародную грамадзкасьць, што ў Магілёве аднаўляецца суд, за справядлівы вынік якога нельга паручыцца. Пра гэта ўскосна сьведчыць тое, што нават пасьля таго, як сумненьні ў справе выказаў абласны суд, і як з просьбай пра замену ўтрыманьня хлопца за кратамі, дзе ён знаходзіцца год, на падпіску аб нявыездзе зьвярнуліся некаторыя грамадзкія арганізацыі і асобы, – нічога ў лёсе Дзьмітрыя не зьмянілася. Бацька запрасіў у Магілёў журналістаў і праваабаронцаў, замежных прадстаўнікоў ад гуманітарных арганізацыяў для нагляду за паўторным разглядам справы. Аднак пакуль невядома, ці змогуць яны гэта зрабіць, бо суд зноў жа можа абвесьціць закрытае слуханьне.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па прававых пытаньнях

РЭХА СТРЭЛАЎ У БАБРУЙСКУ

"А ўсё ж, навошта вам гэты сьцяг?.."

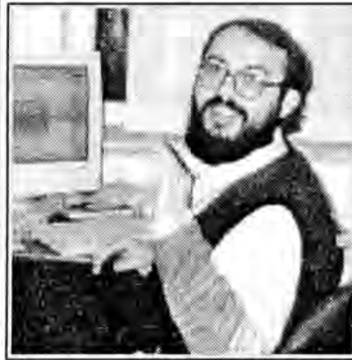
У Бабруйску пасьля стрэлаў невядомых людзей, разлялаваных бел-чырвона-белым сьцягам над моладзевым летнікам, што месьціўся на адной з паўвыспаў Бярэзіны *(чытай "ТМ" №31 ад 11-га жніўня)*, распачалося расьсьледваньне. Узбуджаная крымінальная справа, якую вядзе мясцовая міліцыя. У першыя дні сьледства здавалася, што яно сапраўды шукае тых злачынцаў, якія дазволілі сабе сярод белага дня і без усялякіх прычынаў скарыстацца зброяй, калі толькі цудам скончылася каля вёскі Даманова бяз ахвяраў.

Аднак апошнім часам сытуацыя рэзка зьмянілася. Цяпер моладзь дапытваюць не пра абставіны страляніны, а пра абставіны ўзьнікненьня летніку і прычынаў, па якіх маладыя людзі праяўляюць павагу да гістарычнага сьцягу краіны. Менавіта пра гэта распытвалі на допыце Віталя Красьнеўскага і ягонага непаўналетняга брата. Старшы сьледчы па асабліва важных справах маёр Нікалайчык настойліва раіў хлопцам прызнацца ў тым, хто "уцягнуў іх у палітыку". Ён прачытаў юнакам строгую "мараль" за тое, што яны, у той час, як увесь беларускі народ... і г.д., і г.д., займаюцца ганьбаваньнем міліцыі і небясьпечнымі гульнямі зь незразумелым сьцягам. Дайшло да таго, што маёр папярэдзіў Віталя аб магчымых праблемах, якія ў хлопца могуць паўстаць у тэхнікуме. Ды й хадзіць вечарамі па нашых вуліцах, туманна зазначыў сьледчы, таксама небясьпечна.

Тым часам кіраўнік мясцовага аддзяленьня Беларускага Хельсінскага Камітэта Яўген Чапурышкін паведаміў, што міліцыі вядомыя прозьвішчы так званых паляўнічых, якія напалі 5 жніўня на моладзевы летнік.

Па апошніх зьвестках у гэтай справе, матэрыялы сьледства запрасіла абласная пракуратура.

Тацяна КОПЕЦ

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Магілёўскі гаспадарчы суд задаволіў зыск бабруйскіх падаткавікоў да мясцовага акцыянэрнага таварыства "Фандок". Уважлівы чытач безумоўна памятае, колькі было шуму вакол гэтага АТ колькі гадоў таму. Вакол яго тагачаснага кіраўніка, вакол незаконнага акцыянаваньня, вакол зьменлівай палітыкі дзяржавы ў дачыненьні да фандокаўскага кіраўніцтва. Тое кіраўніцтва было то ў фаворы, то наадварот пераўтваралася ў адзін момант у злачынцаў. А пакуль гэта цягнулася, прадпрыемства губляла і страчвала. У выніку перавысіла 100 мільёнаў запазычанасьць па падатках. Вось суд і спрабуе сёньня тую запазычанасьць забраць. Але ж у прадпрыемства грошай не пабольшала. Падатковыя інспэктары мяркуюць забраць частку маёмасьці, відаць, мэблю. Бо ня будуць жа яны забіраць прамысловае абсталяваньне...

Калі пайшоў з жыцьця дваццацігадовы Юры Мядзьведзеў з трэста "Магілёўбуд", то яго маці ажно восем месяцаў не магла атрымаць Юрын заробак. Прычым заробак паўгадавы, паколькі працяглы час Юра грошы не атрымліваў. Грошы, самі разумееце, былі вельмі патрэбныя. Бо і пахаваць чалавека трэба, і помнік паставіць. А ў адказ на патрабаваньні маці на прадпрыемстве спасылаліся на... адсутнасьць нейкіх табеляў і іншых папер. Ячшо казалі, што ў іх няма грошай, каб даць жывым. Скардзілася спн Мядзьведзева ў розныя кантрольныя органы неадноўчы, кантралёры наведвалі трэст. Нават пасьпела зьмяніцца кіраўніцтва. Грошы аддалі толькі зараз, а да гэтага моманту, пакуль не закрылі памянёныя табелі, Юры Мядзьведзеў лічыўся ў трэсце жывым.

Патаньнелі прыкладна на 20-25% кошты шэрагу хлебных вырабаў, якія лічацца палепшанымі. Аказваецца, колькі месяцаў аб'яднаньне "Магілёўхлебпрам" гандлявала зернем, што было набытае за валюту. Зараз пайшло тутэйшае зерне. Яно, канешне, таньней. Але я нагадаю, што ў сельскай гаспадарцы людзі па 6-9 месяцаў не атрымліваюць заробкі, калгасы і саўгасы практычна ня плоцяць за электрычнасьць (даўгі ўжо набліжаюцца да мільярду рублёў), няма грошай на паліва, абнаўленьне тэхнічнага парку і г.д. Вось гэта і ёсьць сапраўдны кошт таннага хлебу на нашых прылаўках. І ў хуткім часе нам прыйдзецца плаціць ячшо большыя рахункі. Як кажуць, бясплатнага сыру не бывае. Не бывае і бясплатнага хлеба.

Да нас завітаў ізраільскі амбасадар Марцін Флэкс. Мэта яго візіту ў Магілёў была надта высакародная. Вось ужо некалькі дзесяцігодзьдзяў Ізраільская дзяржава шукае па ўсім сьвеце людзей, якія ратавалі ў гады апошняй сусьветнай вайны габрэяў ад фашыстоўскага палону і немінучай сьмерці. І нават, калі ўжо памерлі тыя мужныя людзі, іхныя нашчадкі атрымліваюць мэдалі "Праведнік міру". У гэтым ёсьць вялікая справядлівасьць. Ізраільскі дыплямат узнагародзіў у нас такім мэдалём 66-гадовую Надзею Курбанаву. Калі ёй было 15 гадоў, дзяўчына выцягнула нейкім чынам сваю сяброўку з агульнай калёны арыштаваных габрэяў, адвяла да сябе і працяглы час хавала яе. Потым аддала ёй свой крыжык і назвала сястрой. Названая сястра, якая зараз жыве ў Ізраілі, не забылася пра сваю выратавальніцу і знайшла яе...

Улады ўтварылі арганізацыйны камітэт "Дажынкі-2000". Узначаліў яго віцэ-прэм'ер Аляксандар Папкоў, ну і канешне, там усё абласное кіраўніцтва ды шклоўская "вэртыкаль". Падрыхтоўка ідзе напружаная. Грошы трэба па традыцыі патрацiць нямалыя. Няўраджай, аднак, з-за "дрэннага надвор'я" і "дрэнных кадраў", зноў мае месца. Але чым горш на справе, тым лепш на сьвяце – такая ў нас савецкая традыцыя. Двойчы сьвята адмяняць неяк не па-гаспадарску.

Абласное аб'яднаньне прафсаюзаў ("афіцыйных") яшчэ раз падкрэсьліла, што ніякім апанэнтам уладзе яно быць ня толькі ня здольнае, але й ня хоча. На апошнім паседжаньні прадстаўнікоў аблвыканкаму, асацыяцыі прамыслоўцаў і прафсаюзаў, вуснамі лідэра апошніх Анатоля Любчанкі было заяўлена, што прафсаюзы гатовыя на супрацоўніцтва ў імя стабільнасьці і дабрабыту грамадзтва. У сёньняшніх варунках падобнае "супрацоўніцтва" лепш было б назваць звычайным згодніцтвам. Цяперашняя ўлада, калі толькі паўсловам кіраўніцтва прафсаюзаў пачынае ісьці супраць яе, распачынае сваё звычайнае цкаваньне, арыштоўвае рахункі, канфіскоўвае маёмасьць... А абласныя прафсаюзнікі – пра супрацоўніцтва. Ніколі не было працоўным ад іх карысьці, ніколі й ня будзе.

Прачытаў дзіўную фразу, народжаную бязглуздай чыноўнай мовай: "Нягледзячы на станоўчую дынаміку разьлікаў, запазычанасьць па заробках працягвае расьці". Хто-небудзь здольны патлумачыць сэнс сказанага? Рызыкну выказаць меркаваньне: сапраўды, у нас умеюць статыстыкай перамагаць рэчаіснасьць. Старая запазычанасьць, верагодна, будзе ліквідаваная, але ж на яе месцы ўжо зрэе наступная! Людзі нашыя так і жывуць – ад ранькай вясны, калі яны атрымлівалі апошнія заробкі, да рэшты восені. Новы сельскагаспадарчы каляндар. Але ж календарам можна падмануць толькі самі сабе, не эканоміку.

У Горках, на базе мясцовай сельгасакадэміі, ствараецца навукова-дасьледчы інстытут ільна. Шкадаваньне выклікае толькі тое, што наўрад ці бліжэйшым часам вынікі працы новага інстытуту пачнуць вызначаць разьвіцьцё беларускай сельскай гаспадаркі. Бо для гэтага яе трэба ня столькі да навукі набліжаць, колькі да рынку. Бо менавіта рынак і дазволіць зрабіць запатрабаванай працу дасьледчыкаў.

24000 парушэньняў супрацьпажарнай бясьпекі выявілі напярэдадні сёлетняй уборачнай кампаніі супрацоўнікі абласнога ўпраўленьня Міністэрства па надзвычайным становішчы. 400 камбайнаў не дапусцілі да палёў, зачынілі 90 зернесушылак, 25 складоў. Шалёных лічбы сьведчаць толькі пра тое, што гэтыя парушэньні ёсьць усюды. І хоць складаліся адпаведныя акты, выносіліся папярэджаньні і нават пакараньні, становішча засталося сапраўды надзвычайным. Выправіць яго можна толькі сур'ёзным фінансовым укладаньнем, якога няма. Праўда, страты ад пажараў, у тым ліку і чалавечыя, яшчэ большыя.

Да сустрэчы,
Сымон ГЛАЗШТЭЙН.

Ня вер, ня бойся, не прасі

...Па-крымінальнаму прыгожае гэтае выслоўе, якое нарадзілася ў нэтрах савецкага ГУЛАГу, дасёньня аднак не згубіла сваёй рацыі ў сытуацыях, калі чалавек трапляе пад пільную цікавасьць з боку міліцыі, пракуратуры, суду ці якой іншай "сілавой" структуры. Уразуменьне гэтага сталася адным з вынікаў сустрэчы, якую ў мінулыя выходныя менская арганізацыя "Праравая ініцыятыва" наладзіла ў Магілёве з актывістамі "трэцяга сэктару".

Яна й была выкліканая менавіта тым, што ўлада праяўляе апошнім часам усё больш выразную і далёка не добразычлівую цікавасьць да дзейнасьці недзяржаўных грамадзкіх арганізацыяў і іхных актывістаў. Справа не абмяжоўваецца, на жаль, толькі перашкодамі на шляху рэгістрацыі такіх арганізацыяў *(дарэчы, чарговыя весткі з гэтага "полю боя" друкуюцца ў сёньняшнім нумары на 6-й стар.)*, адмовамі на іх разьмяшчэньне, адміністратыўным перасьледам ды іншымі вынаходніцтвамі ўлады, якія "трэці сэктар" навучыўся больш-менш пераадольваць. Справа ўсё часьцей даходзіць да спробаў узбуджэньня нават крымінальных справаў супраць тых, хто не падабаецца ўладзе сваёй актыўнасьцю, вернасьцю дэмакратыі, непрыняцьцем рэжыму, які не дае вольна дыхаць нікому, хто "замінае стабільнасьці і спакою ў грамадзтве".

А паколькі гэтыя людзі – грамадзкія актывісты – насамрэч не ўтвараюць ніякіх парушэньняў, а тым больш злачынстваў, пастолькі вельмі часта аказваюцца непадрыхтаванымі для размоваў у сьледчых ці пракурорскіх кабінэтах і судовых пакоях. Найперш з тае прычыны, што ня ведаюць заканадаўства (аказваецца, як сталася зразумелым на занятках, нават *нашае* дае нямала правоў чалавеку, тым больш невінаватаму). А таму ў пералічаных вышэй дзяржаўных службоўцаў на гэты тэмат шмат сваіх распрацаваных мэтодыкаў, якія яскрава і разьлічаныя на тое, каб запалохаць нармальнага чалавека, застрашыць яго і пазбавіць волі да супраціўленьня.

Адсюль першы запавет: ня вер! Ні запалохваньням, ні лісьлівасьці, ні спачуваньню, якімі карыстаюцца сьледчыя і пракуроры, што "хочуць табе толькі добрага і ймкнуцца табе дапамагчы". І ведай цьвёрда, тым больш, што так яно і ёсьць: ты не зрабіў нічога дрэннага, ты робіш высакародную справу, за табой няма ніякага зла.

А таму – ня бойся! Іншая справа, што зусім неабавязкова распавядаць "усю праўду" – па закону любы чалавек мае права не паказваць супраць сябе і сваіх блізкіх. Тым больш зусім неабавязкова шмат размаўляць падчас неафіцыйных выклікаў (бяз позвы), на якія пажадана прыходзіць з прадстаўніком. Трэба ўважліва чытаць пратакол, калі ён вёўся падчас гутаркі, у які, дарэчы, можна сваёй рукой уносіць папраўкі і пакідаць заўвагі. У сьледчага больш складаная за тваю "работа". Яму застаецца толькі тое, што скажаш ты альбо твае сябры. Зафіксаванае ў пратаколе, гэтае "сказаньне" вельмі часта ёсьць адзіным доказам, на які адміністратыўная машына і абапіраецца.

Не прасі! – бо насупраць цябе чалавек, у якога адпачатку зусім процілеглая задача, чым твая. Ён па вызначэньні ня можа "ні спачувальна зразумець, ні душэўна ўвайсьці ў сытуацыю, ні дапамагчы, каб не было большай бяды...". Ён нэрвуецца і сьпяшаецца, бо сам няраздка бачыць (такое сапраўды здараецца), што займаецца прыдуманай начальствам "справай" у той час, як стаяць справы рэальныя. Перавага твая ў тым, што табе сьпяшацца няма куды і ня трэба: ты гаворыш мала, дакладна, падумаўшы і сумлення. Хлусьня – гэта козыр "міліцэйскіх пратакольшчыкаў", які калі-небудзь абавязкова будзе адпаведна ацэнены.

...Падчас юрыдычна-прававаой сустрэчы адбылася прафэсійная імітаваньні допытаў. Гэта было ці ня самай цікавай і адначасна цяжкай часткай заняткаў, бо ў тысячны раз пацьвердзілася, што значна лягчэй нешта ведаць і разумець у тэорыі, чым увасобіць гэта на практыцы.

А таму ўсім сумленным людзям, а да таго ж – актыўным, застаецца пажадаць таго, каб ніколі не спатрэбілася ім нічога з прачытанага вышэй.

Генадзь СУДНІК
Фота Дзяніса Новікава

P.S. *Удзельнікі магілёўскай* прававой сустрэчы-сэмінара выказваюць шчырую ўдзячнасьць за праведзенае мерапрыемства ГА "Кола сяброў", юрыдычным практыкам і навукоўцам зь Менску – Міхаілу ВОЛЧАКУ, Георгію СТЭЛЬМАХУ, Барысу ЗВОСКАВУ.

Правільнасьць і дакладнасьць афармленьня Заявы паскорыць і спросьціць дапамогу,

– так лічыць Магілёўскі праваабарончы цэнтар, які папрасіў газэту надрукаваць узор Заявы, якога пажадана прытрымлівацца пры звароце ў МПЦ.

У грамадзкую прыёмную ГА "Магілёўскі праваабарончы цэнтар"

ад... *(прозьвішча, імя, імя па бацьку, год нараджэньня, адрас, тэлефоны хатні й працоўны)*

Заява *(па зьмесце і форме, што падаецца ніжэй)*

Прашу аказаць юрыдычную дапамогу, абараніць мае правы й законныя інтарэсы, якія былі парушаныя... *(неабходна пазначыць арганізацыю, ведамства ці ўстанову, а таксама назваць прозьвішчы і пасады службовых асобаў)*

Далей неабходна як мага падрабязна выкласьці праблему, паведаміць пра тое, куды і зь якім вынікам зьвярталіся папярэдне. Пажадана, каб у Заяве было пазначана, калі ведаеце, якія нарматыўныя ці заканадаўчыя акты беларускага ці міжнароднага права й кім канкрэтна былі парушаныя ў дачыненьні да Вас.

Вашая заява будзе разгледжаная праўленьнем ГА "МПЦ". Пры патрэбе Вам будзе таксама аказаная дапамога з боку іншых праваабарончых арганізацыяў.

Заяву ў Магілёве можна адрасаваць альбо непасрэдна прынесьці (для лістоў: паштовы індэкс 212030) на вуліцу Чкалава, дом 16, альбо на вуліцу Ленінская, дом 27.

Кантактныя тэлефоны: 25-73-05, 25-90-91.

ВЫБАРЫ – 2000. КАНЦЭПЦЫЯ. ЗЬМЕСТ. ПРАКТЫКА

“Крупные инициативы” як чарговая прапаганда

Афіцыйная беларуская прэса шырока рэклямуе пасланьне А.Лукашэнкі да генэральнага сакратара Савету ЭўраЗьвязу Гаўера Саляны й дзейнага старшыні АБСЭ – міністра замежных справаў Аўстрыі Бэніты Фэрэра-Вальднэр. Пасланьне гэтае быццам бы адлюстроўвае імкненьне Лукашэнкі зрабіць сур'ёзныя крокі насустрач патрабаваньням Эўропы й беларускай апазыцыі адносна стварэньня ўмоваў для правядзеньня цывілізаваных і дэмакратычных выбараў у парлямэнт. Аднак аналіз гэтага дакумэнту паказвае, што ўлада чарговым разам ідзе на падман.

15 октября — в Палату пре
Национально
О назначении выборов
Палату представителей Национал
ния Республики Беларусь

Такім чынам, А.Лукашэнка ўрачыста заявіў:

– у склад Цэнтральнай выбарчай камісіі будуць уведзеныя з правам дарадчага голасу прадстаўнікі палітычных партыяў, якія высунулі сваіх кандыдатаў;

– усе зарэгістраваныя кандыдаты, незалежна ад сваіх палітычных арыентацыяў, атрымаюць на роўных умовах бясплатны эфірны час на дзяржаўным тэлебачаньні для таго, каб выкласьці свае палітычныя плятформы;

– асабіста прэзыдэнт гарантуе захаваньне парыяду даверу ў часе падрыхтоўкі й правядзеньня выбараў, і ад імя кіраўніцтва Беларусі абавязуецца не пагаршаць умоваў дзейнасьці усіх грамадзкіх арганізацыяў, палітычных партыяў і групаў, свабодных прафсаюзаў і незалежных СМІ;

– пашырэньне функцыяў парлямэнту ёсьць неад'емнай часткай беларускіх грамадзкіх працэсаў, і гэта будзе адным з напрамкаў працы новага парлямэнту.

А цяпер разгледзім гэта ўсё ўважліва.

У Цэнтарвыбаркам, хутчэй за ўсё, могуць увайсьці прадстаўнікі толькі тых партыяў, якія лічыць апазыцыйнымі не выпадае. Напрыклад, прадстаўнікі ПКБ пад кіраўніцтвам Сяргея Калякіна. Яны хоць і патрапілі ў няміласьць, бо разышліся з “благовернымі” камуністамі Віктара Чыкіна, але трымаюцца тых жа асноваў адміністратыўнага сацыялізму, на якіх базуецца й сёньняшні рэжым.

Апазыцыя ж, як вядома, байкатуе выбары. (Іншая справа, што ў самой апазыцыі, якая гучна называе сябе аб'яднанаю, магчымы раскол з-за рашэньня шэрагу еўных прадстаўнікоў абірацца на дэпутатаў. Але гэта ўжо іншая тэма).

Вядома, што сутнасьць працы Цэнтарвыбаркаму такая, што істотна паўплываць на хаду й вынікі выбараў гэтая інстанцыя ня можа. Там толькі апрацоўваюць лічбы, што падаюцца з вобласьцяў. А як у рэгіёнах падлічваюць галасы – толькі Гаспадар ведае... І нават калі камісія вызначыць факты асобных парушэньняў, па вялікім рахунку гэта нічога ня зьменіць: будзе прызнана, што выбары адбыліся.

Што да эфірнага часу, то яго й сапраўды могуць даць усім кандыдатам. Але хто ўлічыць той эфірны час, на працягу якога паслужлівыя камэнтатары БТ стануць ганіць непатрэбных уладзе прэтэндэнтаў на мандаты й да нябёсаў прыўзносіць тых, хто лаяльны да ўлады? Бо ёсьць такі мэтад – калі пасьля выступу апазыцыянэра на яго выліваюць з экрану БТ заранёў прыгатаваныя памыі, і мэтад гэты спрацоўвае безадказна.

Наконт пэрыяду даверу можна прагназаваць наступнае. Рэжым сапраўды на нейкі час устрымаецца ад зусім адыёзных дзеяньняў у дачыненьні да апанэнтаў – напрыклад, калі іх “вразумляет” ОМОН з дапамогаю дубінак. Дарэчы, некаторыя дзеячы, набліжаныя да Лукашэнкі, даўно кажуць: ня трэба так брутальна, ёсьць жа нашмат больш тонкія тэхналёгіі!.. Зрэшты, не абавязкова штораз выдумляць такую супэрапэрацыю, як, напрыклад, з былым міліцыянтам Батурыным. Рэжым мае аграмадны вопыт цкаваньня нелюбімых асобаў і структураў праз выкарыстаньне абсалютна руцінных, бюракратычных спосабаў – ад зацягваньня выдачы пашпарту з штампам для выезду за мяжу да незьлічоных перарэгістрацыяў партыяў ды СМІ, падатковых зьдзекаў, папярэджаньняў Міністэрства юстыцыі ці Дзяржкамдруку...

Такім чынам, абавязацельства не пагаршаць умовы існаваньня апазыцыі выклікае сумную гіронію: куды ж яшчэ горш! А вось аб вызваленьні, скажам, палітычных вязьняў – гаворкі няма.

І нарэшце – аб магчымых межах пашырэньня функцыяў парлямэнту пры сёньняшнім прэзыдэнце. Як ён сам даў зразумець падрыхтаваным вышэйзгаданага пасланьня, нават амаль паабяцаў, што калі-небудзь парлямэнт атрымае права даваць згоду на прызначэньне амбасадараў. Што ж, гэта можна назваць нечуванай дагэтуль шчадротай у сфэры падзелу ўладных паўнамоцтваў!

Такім чынам, відавочная дэкаратыўнасьць “крупных перадвыбарчых ініцыятываў”. Відаць, і ў прэзыдэнцкім асяродзьдзі разумеюць, што Эўропа на гэта ня клюне. Таму гэтае пасланьне толькі рыхтуе глебу для прапагандысцкіх спэкуляцыяў пасьля таго, як Захад афіцыйна заявіць, што міжнародных назіральнікаў на выбарах ня будзе. Вось тады і пачнецца: маўляў, мы з адкрытай душою, а яны – з падвойнымі стандартамі!

Іншая справа, што пасланьне паказвае і боязь кіраўніка дзяржавы. Колькі не кажы, што выбары праводзяцца не для замежных дзядзек, а для свайго народу, аднак прывід новага й зноў нелігітымнага парлямэнту не дае супакоіцца... Прычым незадавальненьне можа выказаць нават Крэмль, які стаміўся слухаць папрокі за падтрымку аўтарытарнага беларускага рэжыму.

І зусім, відаць, дрэнна для ўлады, калі агульнасусьветнае (уключна з маскоўскім) незадавальненьне будзе перанесенае й на маючыя адбыцца прэзыдэнцкія выбары. Таму Лукашэнка і робіць свае манэўры. І згаданае пасланьне, хутчэй за ўсё, ня стане апошнім з іх.

Аляксандар КЛАСКОЎСКІ, журналіст

Фота IREX

Для эўрапейскай лаяльнасьці няма ніякіх падставаў

Прадстаўнікі беларускай аб'яднанай апазыцыі накіравалі адмысловы зварот да шэрагу міжнародных арганізацыяў і структураў з выкладаньнем падыходаў дэмакратычных сілаў Беларусі, у якім зазначаецца, што няма ніякіх падставаў накіроўваць назіральнікаў на выбары ў “Палату прадстаўнікоў”. Зварот накіраваны ў Парлямэнцкую асамблею АБСЭ, Парлямэнцкую асамблею Рады Эўропы, Эўрапарлямэнт, ЭўраЗьвяз, дзейнаму старшыні АБСЭ і дзяржаўнаму сакратару ЗША.

30 жніўня ў Вене пачнецца міжнародная тэхнічная канфэрэнцыя ў справе сытуацыі ў Беларусі. Галоўнай яе тэмаю будзе пытаньне: пасылаць ці не пасылаць назіральнікаў на кастрычніцкія выбары ў Палату прадстаўнікоў. Канфэрэнцыю ладзіць АБСЭ з удзелам больш як 10 міжнародных арганізацыяў.

Прадстаўнікі як улады, гэтак і аб'яднанай апазыцыі актыўна рыхтуюцца да гэтай канфэрэнцыі. Некалькі тыдняў таму з адмысловымі лістамі да кіраўніцтва АБСЭ, ЭўраЗьвязу ды іншых міжнародных арганізацыяў зьвяртаўся А.Лукашэнка, які абяцаў палепшыць сытуацыю перад выбарамі. У гэты панядзелак аналягічныя лісты былі накіраваныя і ад імя аб'яднанай апазыцыі.

У гэтых зваротах ад імя Каардынацыйнае рады дэмакратычных сілаў даецца аналіз сытуацыі ў Беларусі, ацэнка нядаўнім палітычным ініцыятывам Лукашэнкі. Лісты падпісаў намесьнік старшыні Вярхоўнага Савету, лідэр Аб'яднанае Грамадзянскае партыі Анатоль Лябедзька. Вось што ён распавёў пра зьмест звароту:

– Мы робім спасылку на тыя міжнародныя акты, якія маюць дачыненьне да Беларусі, і якія зьяўляюцца прававой асновай для прыняцьця рашэньня аб накіраваньні (ці не) наглядальнікаў. Мы канстатуем, што яны ня выкананыя. Там згадваецца і Стамбульскі саміт, і Бухарэсцкая рэзалюцыя, і рэзалюцыя, якая была прынятая ў студзені Парлямэнцкай асамблеяй Рады Эўропы. Мы канстатуем самае галоўнае – што на сёньняшні дзень не выкананыя гэтыя чатыры ўмовы. Па-другое, адносіны да заяваў Лукашэнкі. Яны, па-сутнасьці, не вырашаюць пытаньні й носяць прапагандысцкі характар. Мы робім спасылку на тое, што аналягічныя абяцаньні ўжо былі зробленыя Лукашэнкам у 97-м годзе, калі ад яго імя ў эўрапейскія структуры быў накіраваны зварот, дзе ён браў на сябе пэўныя абяцаньні. Вось гэты дакумэнт прыкладзены – гэта як тая вартасьць вусных апошніх заяваў. Таму Каардынацыйная рада дэмакратычных сілаў робіць высноў, што няма падставаў – ні прававых, ні палітычных, ні маральных, каб накіроўваць наглядальнікаў у Беларусь.

А.Лябедзька паведаміў, што прадстаўнікі апазыцыі правядзяць цяпер шэраг сустрэчаў у Беларусі і за яе межамі, якія мусяць паўплываць на рашэньне Венскае тэхнічнае канфэрэнцыі, і што апазыцыя ўжо атрымала пэўную падтрымку.

Як зазначыў Анатоль Лябедзька, на Венскай канфэрэнцыі пакуль не прадугледжваецца прысутнасьць прадстаўнікоў беларускай апазыцыі. Будзе прысутнічаць беларускі амбасадар у Вене і, магчыма, хтосьці з “Палаты прадстаўнікоў” прыедзе ў складзе дэлегацыі МПА СНД.

Каб не гучалі толькі аргумэнты ад урадавага боку, падрыхтаваны праект звароту непасрэдна да ўдзельнікаў Венскай канфэрэнцыі ад імя Каардынацыйнае рады апазыцыйных партыяў.

Валер КАЛІНОЎСКІ, Менск

P. S. *Тым часам Анатоль Лябедзька быў учора госьцем Магілёва, дзе меўся правесьці адкрытую ў прамым і пераносным сэнсах сустрэчу з выбаршчыкамі. Падрабязнасьці яе “ТМ” падасьць у наступным нумары.*

Фота IREX

На парозе сэнсацыі?

Партыя камуністаў Беларуская (ня блытаць з КПБ – рэд.) можа адмовіцца ад удзелу ў парлямэнцкіх выбарах, калі ўмовы іх правядзеньня “значна пагоршацца”.

Пра гэта 21 жніўня заявіў лідэр ПКБ Сяргей Калякін. Рашэньне аб удзеле ПКБ у выбарах было прынятае 19 жніўня на VI зьезьдзе партыі. Сярод прычынаў, якія могуць прымусіць камуністаў адмовіцца ад удзелу ў выбарчай кампаніі, Калякін назваў аказаньне “моцнага адміністрацыйнага ціску” на кандыдатаў ад партыі і “беспардоннае ўмяшаньне” улады ў дзейнасьць выбарчых камісіяў. Паводле ягоных словаў, падобнае рашэньне можа быць прынятае на другой сэсіі партыйнага зьезду, якую ў любы момант можа склікаць ягоны прэзыдыюм. Пакуль жа члены ПКБ маюць намер актыўна ўдзельнічаць ува ўсіх перадвыбарчых мерапрыемствах, а таксама арганізаваць сыстэму грамадзкага кантролю за ходой выбараў.

Як вядома, ПКБ вылучыла 75 кандыдатаў на дэпутаты: 43 – па гарадзкіх выбарчых акругах і 32 – па сельскіх. Насёньня гэта буйнейшае партыйнае прадстаўніцтва сярод усіх кандыдатаў. Сярод вылучаных – 9 дэпутатаў Вярхоўнага Савету Беларусі 13-га скліканьня.

“90% членаў выбарчых камісіяў знаёмыя з Выбарчым кодэксам у лепшым выпадку павярхоўна”, – заявіў Сяргей Калякін. Няведаньне выбарчага заканадаўства, сказаў лідэр ПКБ, ствараe дадатковыя канфліктныя сытуацыі паміж прэтэндэнтамі на дэпутацкі мандат і прадстаўнікамі ўлады. Некампэтэнтныя члены камісіяў вымушаныя за тлумачэньнямі палажэньняў Кодэкса зьвяртацца да курыруючых выбары чыноўнікаў “вэртыкалі”, што і дазваляе выканаўчай уладзе актыўна кантраляваць выбарчы працэс.

Цяжкасьці з прымяненьнем Выбарчага кодэксу абумоўленыя, на думку С.Калякіна, яшчэ і тым, што ён як юрыдычны дакумэнт складзены вельмі нязґрабна і нязручны ў карыстаньні. Да таго ж, кодэкс быў прыняты занадта позна, што не дало магчымасьці азнаёміцца зь ім ня толькі палітычным партыям, але і членам выбарчых камісіяў, не гаворачы ўжо пра шараговых грамадзянаў. Таксама, паводле Калякіна, на прадугледжаныя кодэксам 50 мінімальных заробкаў правесьці выбарчую кампанію немагчыма. Такім чынам, лічыць ён, сам гэты дакумэнт падштурхоўвае кандыдатаў на тое, каб парушыць закон.

Паводле БЕЛАПАН

Праграма тэлебачаньня з 28 жніўня па 3 верасня

•• Понедельник, 28 августа ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не паспявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Новости.
8.00 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 Здоровье. Тележурнал.
10.15 Мультфильм.
10.35 Теленавигатор.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Судьба человека».
12.25 Музыкальный салон.
14.30 «Просто жизнь».
15.10 «Мой друг Арнольд». Телесериал.
15.40 Мультфильм «Телетун».
16.05 «А музыка звучит...»
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 Столица.
17.40 Док. экран. «Зубр».
18.00 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.20 Политические диалоги.
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Боевик Люка Бессона «Пятый элемент».
23.50 Третий тайм.
0.30 Криминальная хроника.

ОРТ
13.30 «Вместе».
14.00, 17.00, 22.25 Новости.
14.20 Мультсериал.
14.45 Звездный час.
15.10...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Банка комиксов.
18.05 Худ. фильм «Белый ворон».
20.00 Время.
20.45 «Тысячелетие».
21.35 Эдвард Радзинский. «Загадки Сталина». 1 ч.
22.40 «Майк Хаммер»: «Семь мертвых глаз».
23.35 «Паранормальные явления. Закрытое досье».

РОССИЯ
7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40, 8.20 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэлла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 Сам себе режиссер.
17.00 «Графиня Де Монсоро».
18.00 «История любви».
19.30 Подробности.
19.55 «Следствие ведут знатоки».
21.25 Премьера док. фильма «Кавказский полумесяц».
22.30 После «Вестей».
22.40 «Следствие ведут знатоки».
0.15 Дежурная часть.

НТВ
5.00 Сегодня утром.
7.55 «Неприкасаемые».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ. фильм «Право на выстрел».
13.30 Детектив «Противостояние». 1-я серия.
15.35 Намедни-85.
16.30 Впрок.
16.40 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.40 Худ. фильм «Специалисты».
20.20 Док. сериал. «XX век. Русские тайны 1948 г. Личный враг Сталина».
21.45 Тушите свет.
22.00 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
23.05 «Антропология».

КУЛЬТУРА
11.30, 13.30 Новости культуры.
7.20 После новостей...
7.40 «По главной улице с оркестром». Худ. фильм.
9.10 Концерт лауреатов премии «Casta Diva».
9.50 Док. фильм.
10.40 «Блистательные азераки».
11.40 «Происшествие, которое никто не заметил». Худ. фильм.
12.50 «Трифонов и Шукшин: молчаливый диалог».
13.43 Анонсы.
13.45 Мультфильмы.
14.25 Вместе с Фафалей.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Мультфильм.
15.45 Хроника Большого театра.

НА КАНАЛЕ БТ
13.10 Пунктир.
13.40 «Скарбы». «Горкі. Вандроўка па горадзе».
13.55 Видеодром.
14.15 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»
6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 Астро-дайджест.
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.50 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.15 «Эпидемия». Триллер.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 «Мир дикой природы». Док. сериал.
17.55 «Праздник в Вашем доме».
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в Вашем доме».
21.00 Наше старое кино. «Человек, которого я люблю». Худ. фильм.
22.30 Астро-дайджест.
22.35 «Отточенное лезвие». Драма.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Боевик «Правила игры».
10.00 Х-ФАКТОР.
10.30 «Все в сад!».
11.05 «Катастрофы недели».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.45 Док.фильм.
19.10 Мультфильм.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Худ.фильм «Атака 50-ти фунтовой женщины».
22.40 Спорт. программа.

•• Вторник, 29 августа ••

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.00 Новости.
8.10 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 Док.фильм «Жизнь в песчаных дюнах».
10.05 «На волне взаимопонимания».
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Пятрусь Бровка. Голос сердца». Док.фильм.
12.25 Третий тайм.
13.10 «Двое на качелях». Спектакль.
14.10 Бездельник.
14.35 Туробъектив.
15.15 «Мой друг Арнольд».
15.45 Фильмы братьев Люмьер.
15.55 Международный фольклорный фестиваль «Жыцень».
17.15 Док. экран. «По дорогам «Слова о полку Игореве». «Новогрудок. Читая Мицкевича».
17.55 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.20 «Телевизионный Дом кино».
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50, 23.10 Опера «Травиата» в постановке театра «Ла Скала».
0.20 Криминальная хроника.

ОРТ
13.30 «Вместе».
14.00, 17.00, 22.25 Новости.
14.20 Мультсериал.
14.45 Царь горы.
15.10...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Драма «Незваный друг».
19.15 Жди меня.
20.00 Время.
20.45 «Полная безопасность».
21.40 Эдвард Радзинский. «Загадки Сталина». 2 ч.
22.40 А.Гордон. «Собрание заблуждений».
23.10 Триллер «Темные небеса».

РОССИЯ
7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40, 8.20 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэлла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 Сам себе режиссер.
17.00 «Графиня Де Монсоро».
18.00 «История любви».
19.30 Подробности.
19.55 Худ. фильм «Есть о чем поговорить».
22.30 После «Вестей».
22.40 Мужчина и женщина.
23.30 Последний сеанс. «Ангелы с небес».
1.15 «Круглая дата». В.Андреев — 70 лет.
1.45 Дежурная часть.

НТВ
5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Профессия - репортер.
11.45 «Противостояние». 2-я серия. Часть 1-я.
13.30 «Противостояние». 2-я серия. Часть 2-я.
14.45 Фитиль.
15.35 Намедни-86.
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Боевик «...по прозвищу «Зверь».
20.20 «Один день».
21.45 Тушите свет.
22.00 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
23.05 «Антропология».

КУЛЬТУРА
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Короткометражные худ. фильмы.
12.25 Я возвращаю Ваш портрет...
13.43 Анонсы.
13.45 Мультфильмы.
14.25 Вместе с Фафалей.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Кто мы? «Царь и Дума».
16.00 «Директор». Лев Лосев.

«МОГИЛЕВ-1»
6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.20 «Отточенное лезвие». Драма.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 «Мир дикой природы». Док.сериал.
17.55 «Праздник в Вашем доме».
19.00 Бобруйский вариант.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в Вашем доме».
21.00 «Только ты». Телесериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Подземелье ведьм». Фантастика.
23.10 «Космическая буря». Док. сериал.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Боевик «Тихо умереть».
9.40 Телемагазин.
10.00 Сериал «Человек-невидимка».
11.00 Сериал «Морская полиция».
11.45 Телемагазин.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Пляж» Телесериал.
19.23 Прогноз погоды.
19.25 «Поздравления».
20.58 Прогноз погоды.
21.00 Док.фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 «Молчание ветчины». Худ. фильм.
23.00 Спорт. программа.

•• Среда, 30 августа ••

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.55 Новости.
8.15 «Сегодня с вами...»
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Мультфильмы.
9.55 Око.
10.15 Столичный хит.
11.15 «Все мои дети».
12.05 Цикл «Древо жизни».
12.30 Компьютерный полигон.
14.25 Ток-шоу «Карамболь».
15.15 «Мой друг Арнольд». Телесериал.
15.45 Видимо-невидимо.
17.10 Док. экран. «София Полоцкая».
17.25 «Макаенка,9».
17.55 «Сити».
18.44 МСН.
19.15 Лотерея «Толока».
19.25 «Наши песни».
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Король игроков». Худ. фильм.
23.25 Королевская охота.
0.05 Криминальная хроника.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.30 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Пока все дома.
9.55 Жди меня.
10.35 «Песня года».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 Зов джунглей.
15.10...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Маски-шоу.
18.05 Погода.
18.10 Худ. фильм «Крамер против Крамера».
20.00 Время.
20.45 «Полная безопасность».
21.40 Эдвард Радзинский. «Загадки Сталина». 3 ч.
22.45 «Цивилизация».
23.15 «Темные небеса».

РОССИЯ
7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40, 8.20 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэлла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 Сам себе режиссер.
17.00 «Графиня Де Монсоро».
18.00 «История любви».
19.30 Подробности.
19.55 Комедия «Дэйв».
22.30 После «Вестей».
22.40 Премьера док. фильма «И дольше века...» Чингиз Айтматов.
23.25 Крим. драма «Преступная совесть».
1.10 Дежурная часть.

НТВ
5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ. фильм «Рокировка в длинную сторону».
13.30 Детектив «Противостояние». 3-я серия.
15.30 Намедни-87.
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.35 Крим. комедия Юлиуша Махульского «Киллер».
20.20 «Криминальная Россия». «Двенадцатый отдел».
21.45 Тушите свет.
22.00 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
23.05 «Антропология».

КУЛЬТУРА
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Классика американского немого кино. Фильм Д.-У. Гриффита «Разве жизнь не прекрасна». 1-я часть.
12.40 «И.С. Бах. Страницы жизни и творчества».
13.43 Анонсы.
13.45 Мультфильмы.
14.25 Вместе с Фафалей.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Кто мы? «Царь и Дума». Передача 2-я.
16.00 «Наш любимый клоун». Р.Городецкий.

НА КАНАЛЕ БТ
13.15 Тяжелый день.
13.35 Бобруйский вариант.
13.55 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»
6.30,7.10 «Ранехонько!».
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.15 «Подземелье ведьм». Фантастика.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 «Мир скорости». Тележурнал.
17.55 «Праздник в Вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в Вашем доме».
21.00 «Только ты». Телесериал.
21.50 Астро-дайджест.
21.55 Спорт планеты.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Худ. фильм. «Влюбленная принцесса».
9.50 Телемагазин.
10.00 Сериал «Человек-невидимка».
11.00 Сериал «Морская полиция».
11.50 Телемагазин.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.40 Док.фильм.
19.05 Мультфильмы.
19.25 Прогноз погоды.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Худ.фильм «48 часов».
23.05 Спортивная программа.

•• Четверг, 31 августа ••

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.15 Новости.
8.15 Сельчане.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Мультфильмы.
10.00 Худ. фильмы.
11.10 «Все мои дети».
11.55 Цикл «Древо жизни».
12.25 Зорная ростань.
14.20 «Дикая природа».
15.10 «Мой друг Арнольд».
15.40 «Все мы родом из детства».
16.35 Фестиваль цирков.
17.10 Арсенал.
17.35 Усадьба.
18.00 Сериал «Сити».
18.48 МСН.
19.15 «Премьер-парад».
19.40 Фильмы братьев Люмьер.
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Король игроков». Худ. фильм.
23.00 Клуб молодой семьи.
23.25 Криминальная хроника.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.25 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Р.Казакова в программе «Женские истории».
9.50 Человек и закон.
10.30 «Песня года».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 «100%».
15.10...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.25 «Каламбур».
18.05 Худ. фильм «Большой капкан, или Соло для кошки при полной Луне».
20.00 Время.
20.45 «Полная безопасность».
21.40 Эдвард Радзинский. «Загадки Сталина». 4 ч.
22.40 «Посмотри».
23.10 «Темные небеса».

РОССИЯ
7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.

7.40, 8.20 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэлла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 Сам себе режиссер.
17.00 «Графиня Де Монсоро».
18.00 «История любви».
19.30 Подробности.
19.55 «Классный час». Концерт.
22.30 После «Вестей».
22.40 Худ. фильм «Смерть на деньгах».
0.20 Горячая десятка.
1.15 Дежурная часть.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ.фильм «Единственная».
13.30 «Противостояние».
15.30 Намедни-88.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Худ. фильм «Рыжая соня».
20.30 Профессия — репортер.
21.45 Тушите свет.
22.00 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
23.05 «Антропология».
Культура
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Классика американского немого кино.
12.40 «И.С. Бах. Страницы жизни и творчества».
13.43 Анонсы.
13.45 Мультфильмы.
14.25 Вместе с Фафалей.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Кто мы? «Царь и Дума».
16.05 Магия Орфея.

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 «Завтра в школу». Прямая линия.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.20 «Человек, которого я люблю». Худ.фильм.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 Ток-шоу «Я сама». «У политики не женское лицо».
17.55 «Праздник в Вашем доме».
18.50 Мультфильм.
19.00 «Откровенно...»
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в Вашем доме».
21.00 «Только ты». Телесериал.
21.50 Астро-дайджест.
21.55 «Воздушный удар». Боевик.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Худ. фильм «Волчья кровь».
9.40 Телемагазин.
10.00 «Человек-невидимка».
11.00 «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Док.фильм.
19.20 Погода.
19.25 «Поздравления».
20.58 Прогноз погоды.
21.00 Док.фильм.
21.23 Высокая мода.
21.35 Худ.фильм «ЦРУ-2. Цель Алекс».
23.00 Спорт. программа.

•• Пятница, 1 сентября ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.45, 19.00, 23.30 Новости.
8.10 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Мультфильм.
9.25 «Таинственный остров». Худ.-фильм.
11.10 «Все мои дети».
11.55 Док.фильм.
12.15 Сделано в Беларуси.
12.30 Усадьба.
13.10 «Гонки по вертикали». Худ.-фильм.
15.10 «Мой друг Арнольд».
15.40 «Первый класс».
16.10 Регион.
16.35 Мультфильмы.
16.55 Футбол. Отборочный матч чемпионата мира. Беларусь — Уэльс.
19.20 Бездельник.
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Худ.фильм «Доживем до понедельника».
23.40 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.25 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Смехопанорама.
9.50 «Серебряный шар».
10.30 «Песня года».
13.30 «Вместе».
14.20 «Новые похождения кота в сапогах».
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Джентльмен-шоу.
18.05 Человек и закон.
18.50 Поле чудес.
20.00 Время.
20.45 Худ. фильм «Прощай, полицейский».
22.25 «Андрей Петров: мелодии любимых фильмов».
23.40 Детектив «Мужчина в коричневом костюме».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40, 8.20 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.35 Мультфильмы.
9.00 «Мануэлла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 Сам себе режиссер.
17.00 Почта РТР.
17.10 Мужчина и женщина.
18.00 «История любви».
19.30 Подробности.
19.55 Наше дело. «И снова школьная реформа...»
20.55 «Аншлаг» и К°.
22.30 После «Вестей».
22.40 Худ. фильм «Возмездие».
0.20 Дежурная часть.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 «Растительная жизнь».
12.00 Путешествия натуралиста.
12.30 Служба спасения.
13.30 «Противостояние».
15.25 Намедни-89.
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 «Тайны следствия».
21.45 Тушите свет.
22.00 «Женский взгляд».
22.35 Худ. фильм «Подглядывающий».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Дневник директора школы». Худ. фильм.
12.55 П.Чайковский. «Воспоминание о Флоренции».
13.45 Мультфильмы.
14.25 Вместе с Фафалей.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Кто мы? «Царь и Дума».
16.00 День поэзии в театре на Таганке.

НА КАНАЛЕ БТ

14.20 «Откровенно...»
14.40 «Школьный учебник».

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.50 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.10 «Воздушный удар». Боевик.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 «За гранью возможного». Телесериал.
17.45 «Школьный учебник».
18.05 «Праздник в Вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
20.05 «Праздник в Вашем доме».
21.00 «Только ты». Телесериал.
21.50 Астро-дайджест.
21.55 Рейтинг-фильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 «Человек-невидимка».
9.25 Мультфильм.
9.45 Кинотеатр ТВ-6. «Первоклассница».
11.00 «Морская полиция».
11.50 Телемагазин.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.45 «Пляж».
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 «Живые» Худ.фильм.

•• Суббота, 2 сентября ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Сфера.
8.30 Усадьба.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.15 Потребительская корзина.
9.30 «Сегодня с вами...»
9.55 Мультфильм «Телетун».
10.15 «Индаба».
10.40 «Все нормально, мама!»
11.10 «Одиссея команды Кухто». Телеигра.
11.40 Компьютерный полигон.
12.00 Вершина мира.
12.25 Бон тон.
13.00 «На гребне волны».
13.45 Фестиваль цирков.
14.05 МСН.
14.20 Сделано в Беларуси.
14.35 Познай себя.
15.10 Олимп.
15.40 Земляки.
16.40 Фильмы братьев Люмьер.
16.55 Футбол. Беларусь — Уэльс.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 КВН.
21.00 Панорама.
21.50 «Христофор».
22.10 Комедия «Ужин с придурком».
23.30 Премьера песни.
23.40 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
7.25 «Все путешествия команды Кусто».
8.25 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.35 Док. детектив.
10.10 «С легким паром!»
10.40 Утренняя почта.
11.10 Худ. фильм «Воры в законе».
13.00 В мире животных.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.15 «Горец».
15.15 Седьмое чувство.
16.00 «Другая жизнь».
17.15 М.Эскина в программе «Женские истории».
17.50 «Ералаш».
18.00 Комедия «Трое мужчин и младенец».
20.00 Программа С. Доренко.
21.00 Футбол. Сборные Швейцарии и России.
23.15 Боевик «Нирвана».

РОССИЯ

6.30 Диалоги о рыбалке.
7.00 Фильм для детей «4.0 в пользу Танечки».
8.30 Мультфильм.
9.00 Доброе утро, страна.
9.45 «Сто к одному».
10.33 Промо.
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II».
11.35 Золотой ключ.
11.55 «Комиссар Рекс».
13.00, 19.00 Вести.
13.20 Комедия «Приходите завтра».
15.00 «Международная панорама» с А. Гурновым.
15.55 «Пресс-клуб».
17.00 Моя семья.
18.00 «Два рояля».
19.30 «Городок. Ретро».
20.10 Худ. фильм «Факультет».
22.10 Премьера фильма А. Сокурова «Молох».
0.25 «Имена». Док. фильм.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.10 «Тайны следствия».
9.15 «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 «Растительная жизнь».
11.25 Большие деньги.
11.55 Худ. фильм «Доживем до понедельника».
13.55 «В нашу гавань заходили корабли».
15.25 Намедни-90.
16.20 «Я и моя собака».
16.50 «Она написала убийство».
18.35 «Один день».
19.05 «О, счастливчик!»
19.50 «Тайны следствия».
21.45 Худ. фильм «Тельма и Луиза».
0.05 Ток-шоу «Про это».

КУЛЬТУРА

9.05 «Аистенок».
9.30 «Российский курьер».
10.10 Ортодокс.
10.35 «Молодой Терлесс». Худ. фильм.
12.05 Мой цирк.
12.30 Мультфильм.
13.00 Дворцовые тайны.
13.30 Новости культуры.
13.43 Анонсы.
13.45 Парижский журнал.

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Илья Муромец». Фильм-детям.
16.35, 18.30 «Праздник в Вашем доме».
17.45 «Эко-Пойнт».
19.40 Телемагазин.
19.50 «Кадриль». Комедия.
21.15 Видеодром.
21.40 «Двойная угроза». Триллер.
23.25 Астро-дайджест.
23.30 «Отель страсти». Триллер.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
7.35 Дорожный патруль.
7.50 Ваша музыка.
8.45 Диск-канал.
9.20 «Бис».
9.55 «Про любовь».
10.25 «Как стать звездой?»
10.55 «Пальчики оближешь».
11.30 «Без вопросов».
12.00 Новости.
12.15 «Наши любимые животные».
12.50 «Своя игра».
13.40 «Х-фактор».
14.10 Св-шоу. Лика.
15.10 Ток-шоу «Я-сама».
16.15 «Просто Зануда».
16.40 Мультфильм.
17.00, 18.30 «Поздравления».
18.00 «Благая весть с Риком Реннером».
19.30 Худ.фильм «Неистребимый шпион».
20.50 Высокая мода.
21.00 «Пик Данте». Худ. фильм.
22.50 Муз. программа.

•• Воскресенье, 3 сентября ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
7.50 А.Мдивани. Симфония N 6 «Полоцкие письмена».
8.30 Здоровье.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Мультиклуб.
9.55 «Индаба».
10.20 Туробъектив.
10.40 «Все нормально, мама!»
11.10 «Премьер-парад».
11.35 Арсенал.
12.00 Марсово поле.
12.20 Зорная ростань.
12.50 «На волне взаимопонимания».
13.30 «На гребне волны».
14.15 МСН.
14.30 Сельчане.
15.15 «Сегодня с вами...»
15.40 «Инна Афанасьева и ее друзья». Концерт.
16.35 Драма «Я, Франциск Скорина».
18.10 Теленавигатор.
18.30 Банка комиксов.
19.00 «Судьба человека».
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.55 Ток-шоу «Карамболь».
21.25 Комедия «Любовный узел».
22.50 Мини-футбол. Беларусь — Латвия. 2-й тайм.
23.35 Акколада.
0.05 Авто-парк.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Армейский магазин.
7.40 «Дисней-клуб».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.05 «Альф».
10.35 Здоровье.
11.05 Худ. фильм «По собственному желанию».
12.30 Фильм «Трижды о любви».
13.00 Клуб путешественников.
13.45 Русский музей.
14.10 «Горец».
15.00 Возможно все!
15.20 «101 далматинец», «Новые приключения Винни-Пуха».
16.15 Андрей Петров в программе Э.Рязанова.
17.15 Смехопанорама.
17.45 Застава Чарли Чаплина.
18.00 «Ералаш».
18.10 Худ. фильм «Старое ружье».
20.00 Время.
21.00 КВН-2000.
22.30 Время футбола.
23.15 Худ. фильм «Король и я».

РОССИЯ

7.00 Мультфильмы.
7.15 «Устами младенца».
7.45 Папа, мама, я — спортивная семья.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок».
11.00 Русское лото.
11.40 Фильм-сказка «Золотой гусь».
13.00 Вести.
13.20 Диалоги о животных.
14.15 Планета Земля.
15.15 Детектив «Тайна виллы».
16.55 Сам себе режиссер.
17.25 Детектив «Маросейка, 12».
19.00 «Зеркало».
20.00 Комедия «Гений».
22.55Боевик «Безопасный дом».

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 «Тайны следствия».
8.15 «О, счастливчик!»
9.20 Путешествия натуралиста.
9.50 Без рецепта.
10.20 «Полундра».
11.30 Служба спасения.
12.00 Филипп Киркоров: «Я буду жить как хочу».
14.25 «Рублевая зона».
15.30 Намедни-91.
16.50 «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 «Тайны следствия». Закл. серия.
21.05 «Неприкасаемые».

КУЛЬТУРА

9.05 «ДТА».
9.30 Детский сеанс. «Утро без отметок». Худ. фильм.
10.40 Экспедиция «Чиж».
11.05 «Консилиум».
11.30 Архитектурная галерея.
11.45 Мультфильм.
12.30 «Российская камерата» в Кремле.
13.05 Браво, Броварская.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Взрослые дети». Худ. фильм.
14.30 «Мертвые души». Моноспектакль. А.Филиппенко.

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Кожистые черепахи». Док. сериал.
15.30 «Новые приключения гномов». Мультсериал.
16.00 «Раз, два — горе не беда!» Фильм-детям.
17.25 «Встреча с...»
18.15 «Эко-Пойнт». Телесериал.
19.00 Телемагазин.
19.10 «Умницы». Комедия.
20.30 Астро-дайджест.
20.35 «Однажды вечером».
21.30 «Последнее плавание». Боевик.
23.05 «Встреча с...»

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
7.30 Дорожный патруль.
7.45 Мультфильм «Валидуб».
8.10 «Амба-ТВ».
8.40 «Ле-Go-Go».
9.10 «Star СТАРТ».
9.45 Шоу «Фason».
10.20 «Фактор успеха».
10.50 «Все в сад!».
11.15 «Шоу Бенни Хилла».
12.00 Телемагазин.
12.15 Канон.
12.45 Дорожный патруль.
13.05 Концерт «День нефтяника».
14.30 Телемагазин.
14.40 «Вы-Очевидец».
15.35 «И снова 33 квадратных метра».
16.15 «О.С.П.-лучшее».
16.45 Мультфильм.
17.00 «Поздравления».
18.00 Джойс Майер «Жизнь в слове».
18.30 «Поздравления».
19.30 Худ.фильм «Совершенно секретно».
21.00 Высокая мода.
21.10 Худ. фильм «Убийцы».
23.20 Муз. программа.

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Крычава

Нечаканы працяг атрымала гісторыя з забаронай Крычаўскай санэпідэмстанцыі на продаж малака і малочных прадуктаў на мясцовым рынку.

Узрушаныя малочніцы, не згадзіўшыся з дыскрымінацыйным для іх рашэньнем, напісалі заяву ў выканаўчы камітэт з просьбай забясьпечыць крычаўскі рынак неабходным абсталяваньнем й такім чынам стварыць адпаведныя ўмовы для гандлю. Спэцыяльны прадстаўнік прыватных уладальнікаў кароваў быў дэлегаваны да старшыні райвыканкама Івана Пракопава. Апошняму была ўручаная заява за подпісам больш чым дзьвюх дзясяткаў гандляроў.

Таварыш Пракопаў заяву для разгляду прыняць адмовіўся, як і катэгарычна адмовіўся дапамагчы з абсталяваньнем гандлёвых месцаў: "Ніякіх гандляроў у раёне я не пацярплю. Усё малако павінна быць здадзенае дзяржаве!"

Вядома, што самай галоўнай сваёй задачай нядаўна прызначаны старшыня выканкаму лічыць кардынальнае паляпшэньне становішча менавіта ў калектыўнай сельскай гаспадарцы. Думаецца, што з гэтым і зьвязанае ягонае негатыўнае стаўленьне да непадуладнага дзяржаве абароту сельскагаспадарчай прадукцыі. На разьвітаньне І.Пракопаў паабяцаў навесьці парадак у шэрагах усіх, без разбору, крычаўскіх прыватных уладальнікаў жывёлы. Маўляў, вельмі ўжо шмат яны трымаюць кароваў і коней і, такім чынам, выкарыстоўваюць недапушчальна вялікія зямельныя плошчы для выпасу. Гэтыя пашы, зразумела, трэба аддаць калгасам...

Невядомыя злачынцы абрабавалі Крычаўскі Сьвята-Васкрасенскі праваслаўны сабор. Яны забраліся ў памяшканьне культавага будынку праз адчыненыя вокны званьніцы.

На яе зусім нядаўна ганарова павесілі старажытны звон, адліты крычаўскімі ўмельцамі ў 1748 годзе. Менавіта для лепшага гучаньня звону вокны й былі адчыненыя. Людзі, што страцілі апошнія рэшткі сумленьня, скралі пяць іконаў, якія падаліся ім найбольш цэннымі й невялікую суму грошай. Вядзецца следзтва, а крычаўскія вернікі перакананыя, што "гнеў Божый" абавязкова пакарае святатацтнікаў.

...з Чэрыкава

Умовы, што створаныя дзяржавай для разьвіцьця фэрмэрства ў Беларусі, з упэўненасьцяй можна назваць немагчымымі для нармальнай працы на зямлі.

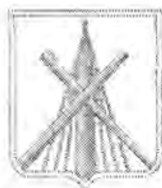
Аднак ёсьць тут і шчасьлівыя выключэньні з агульнага правіла. Прыклад – фэрмэрская гаспадарка Марачкіна, што разгарнула сваю дзейнасьць у раёне. Нягледзячы на велізарныя цяжкасьці, гаспадарка ня проста дзейнічае, але й прыносіць добры прыбытак, абслугоўваючы некалькі навакольных калгасаў. Вось і зараз чатыры камбайны і некалькі грузавых аўтамабіляў спадара Марачкіна ўбіраюць зерневыя на палях калгаса імя Ільіча. Улічваючы, што працуюць не калгасьнікі, ужо ў бліжэйшым часе ўборка ўраджаю будзе завершаная. На чарзе – тры іншыя калгасы Чэрыкаўшчыны, зь якімі заключаныя адпаведныя пагадненьні. У якасьці платы за ўборку ўраджаю гаспадар Марачкін плянуе атрымаць ад калгасаў 25% сабранага збожжа.

Такім чынам, можна казаць, што адзін нармальна працуючы фэрмэр плянуе сабраць амаль што палову ўсяго ўраджаю збожжа ў раёне.

Андрэй КУЗЬМІН

...з Бабруйска

Папярэджаньне аб звальненьні атрымала Гульнара Кенеспаева, работніца "Фандоку", якая нядаўна ладзіла пікет у абарону прыстойнага жыцьця.

За тыдзень руплівая адміністрацыя прадпрыемства склала на Г.Кенеспаеву некалькі актаў па фактах нібыта парушэньняў дысцыпліны зь яе боку. Але ў прыватных размовах з рабочымі адміністрацыя не хавае таго, што сапраўднай падставай перасьледу Гульнары зьяўляецца яе грамадзкая актыўнасьць. Прыкра таксама тое, што афіцыйны прафсаюз падтрымвае дзеяньні адміністрацыі ў дачыненьні да безабароннай работніцы.

"Клюб беларускай культуры", які аб'ядноўвае актывістаў Таварыстваў беларускай мовы і школы, самадзейных сьпевакоў, незалежных журналістаў, распачаў цыкль наведаньняў вёсак.

Маладыя і сталыя вяскоўцы ахвотна зьбіраюцца на гэтыя творчыя візыты. Падчас сустрэчаў госьці з горада прапануюць пазнаёміцца з найбольш цікавымі артыкуламі ў газэтах "Наша Ніва" і "Наша Слова". Практычна заўсёды ў складзе своеасаблівага культурнага дэсанту ёсьць бард альбо паэт. Арганізуюць і ўзначальваюць выезды ў вёскі старшыні бабруйскіх суполак ТБМ і ТБШ Юры Грынявецкі і Віктар Маліноўскі.

Група калгасьнікаў гаспадаркі, якая носіць горды назоў "Перамога", сапраўды перамагла сваю інэртнасьць, цярплівасьць і абыякавасьць.

У адзін з гарачых жнівеньскіх дзён людзі адмовіліся выходзіць на працу. Рэч у тым, што яны апошні раз атрымлівалі заробленыя грошы вясной. Старшыня калгасу Л.Калінаў здолеў пераканаць "адказьнікаў" у тым, што вінаватымі ў іхных бедах ёсьць гарадзкія ведамствы, якія не разьлічваюцца з гаспадаркай своечасова за прадукцыю.

Ізноў загас Вечны агонь у пасёлку Яловікі. Гэты знак пашаны ў гонар савецкіх ваенных перамогаў знаходзіцца на балянсе "Белшыны".

Калісьці вядомае на ўвесь Саюз (для яго, дарэчы і будавалася) гэтае прадпрыемства цяпер, па словах намесьніка старшыні аблвыканкаму Мікалая Жука, "толькі псуе вобласьці ўсе паказчыкі". Намечанае ягонае акцыянаваньне, пра што рабочыя ведаюць мала і баяцца толькі таго, што іхнымі гаспадарамі стануць расейскія бізнэсоўцы. Празь якія выпрабаваньні даводзіцца праходзіць людзям на падобных прадпрыемствах, – штодзень можна пабачыць па расейскіх тэлеканалах. Адсюль і перасьцярога. А што тычыцца згаслага Агню, дык гэта зроблена ў мэтах эканоміі энэрганосьбітаў.

Тацяна РАГНЕДОВІЧ

...з Глуска

Першая ўдалая спроба вылучэньня ад улады кандыдата ў Палату адбылася ў аб'яднаньні камунальнай гаспадаркі.

Калектывам гэтага прадпрыемства і далучанага да яго на час агульнага сходу раённаму цэнтру эпідэміялёгіі загадалі быць на прызначаным месцы за паўгадзіны да пачатку і ў поўным складзе. У сходзе прынялі ўдзел намесьнік старшыні райвыканкама В.Самуйлік, старшыня райкаму адпаведнага прафсаюза Е.Яўпак. Вёў паседжаньне дырэктар ЖКХ. Рабочым заставалася адно: "аднадушна вылучыць кандыдатам на дэпутаты" прапанаванага ім чалавека, а менавіта – цяперашняга дэпутата А.Бабкова.

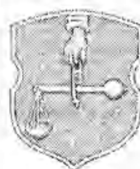
Агульная сума запазычанасьці па выплаце заробку ў Глуску перавышае 110 тысячаў рублёў, што складае амаль 14% ад фонда заработнай платы.

Гэта тычыцца гораду. На вёсцы свая запазычанасьць, якая складае крыху менш за 110 тысячаў. Гэта амаль 94% усёй сумы, што налічаная для выплаты людзям. За сакавік заробкаў не атрымалі ў 9-ці гаспадарках (з 15-ці).

Ігар КІРЫН

...з Шклову

За месяц да абвешчаных "Дажынак" у раёне пачалася антыкрымінальная і антыбомжаўская "зачыстка".

На гэта кінутыя міліцэйскія сілы ўсіх спэцыяльнасьцяў. Грамадзкасьці невядома, па якіх правілах праводзіцца гэтая апэрацыя. Ясна толькі, што распачатая справа павінна будзе мець вынікі. А калі так, дык лепш зараз пазьбегаць увагі адпаведных органаў, каб не апынуцца за "101-м кілямэтрам".

Тым часам сваёй хадой працягваецца "сельская" частка падрыхтоўкі да сьвята.

Найпершы клопат усіх – ураджай. Сёлета ён неблагі, ды й тэмпы ўборкі адпавядаюць намечаным плянам. Куды дзявацца гэтаму пляну, калі ў раён кінутае ўсё, што патрэбна для пасьляховага рапарту. Шклоўцы й самі стараюцца, каб не раззлаваць знакамітага землячка яшчэ раз.

Аляксандар ШЧАРБАК

ПРАКУРАТУРА
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
ПРАКУРАТУРА
Магілёўскай вобласці
212031, г. Магілёў,
вул. Дабралюбава, 6

17.08.2000 № 07-14-2000
На № ______ ад ______

Директору
общественного объединения
"Могилёвский правозащитный
центр"
Ободовскому С.В.

Прокуратурой Могилёвской области рассмотрено поступившее из Прокуратуры Республики Беларусь обращение общественного объединения "Могилёвский правозащитный центр" по вопросу проведения органами прокуратуры Могилёвской области проверок законности действий работников милиции.

Сообщаем Вам следующее.

В соответствии со ст. 22 Закона Республики Беларусь "Об общественных объединениях" общественные объединения пользуются правом представлять и защищать права и законные интересы своих членов (участников) в государственных, хозяйственных и общественных органах и организациях.

Вместе с тем, Уставом общественного объединения "Могилёвский правозащитный центр" предусмотрена организация защиты прав не только членов объединения "МПЦ", но и других лиц, обратившихся за помощью в объединение "МПЦ", когда нарушаются их права.

Поскольку данное положение Устава объединения "МПЦ" противоречит требованиям ст. 22 Закона Республики Беларусь "Об общественных объединениях", прокуратурой Могилёвской области будет внесено представление начальнику управления юстиции Могилёвского облисполкома об устранении нарушений законодательства Республики Беларусь, допущенных при регистрации Устава общественного объединения "Могилёвский правозащитный центр".

При несогласии с принятым решением Вы вправе обжаловать его в Прокуратуру Республики Беларусь.

Прокурор области
старший советник юстиции А.К.Дудкин

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

Недзелавая перапіска

Насамрэч, па фармальных прыкметах, такая перапіска называецца менавіта дзелавой. Адна арганізацыя зьвяртаецца да іншай, тая вывучае пытаньне й афіцыйна адказвае на запыт у тэрмін, ветліва і па-сутнасьці. Але папера, што адрасаваная з абласной пракуратуры на адрас Магілёўскага Праваабарончага Цэнтру, выклікае сумненьні ў той частцы, што адносіцца да асноўных паказчыкаў дзелавой перапіскі. Прапануем, аднак, чытачам зрабіць свае высновы. Нагадаем толькі, што МПЦ папярэдне, падчас рэгістрацыі, давялося правесьці сапраўднае змаганьне за сваё права ***абараняць людзей, якія ў тым маюць патрэбу, а ня толькі сябе.***

Аднак у сувязі з чым перапіска? МПЦ накіраваў у абласную пракуратуру ліст, у якім пералічыў факты парушэньняў правоў чалавека, якія зафіксаваў апошнім часам з боку міліцыі (пра многія зь іх, дарэчы, "ТМ" паведамляў). Пракуратура, замест таго каб праверыць факты і адрэагаваць на іх, практычна задае праваабарончай арганізацыі сьціплае пытаньне: хто вы такія, хто дазволіў вам займацца абаронай людзей? І каб больш яе, пракуратуру, не турбавалі, просіць упраўленьне юстыцыі скасаваць Статут гэтай арганізацыі і яе саму.

Вось такая юрыдычная лёгіка ў нашых дзяржаўных людзей, якія пастаўленыя ***абараняць Закон.*** Ня можа быць? Чытайце дакумэнты.

"МАГІЛЁЎСКІ ПРАВААБАРОНЧЫ ЦЭНТР"

зав. Гогаля, 13-28, г. Магілёў, 212011, Рэспубліка Беларусь, тэл. (0222) 24-73-95,
т. факс: (0222) 22-97-82, E-mail: krug@user.unibel.by;

21 августа 2000 г. №27

Генеральному прокурору Республики Беларусь

ЗАЯВЛЕНИЕ

1) об уклонении прокуратуры Могилевской области в проведении проверок о законности действий работников милиции по обращениям общественного объединения «Могилевский правозащитный центр»;

2) о неправильном толковании и применении прокуратурой Могилевской области статьи 22 Закона «Об общественных объединениях»

Прокурор Могилевской области своим письмом от 17. 08. 2000 г. №07-14-2000 завуалировано уклонился от проверки законности действий работников милиции по нашим сообщениям.

В связи с изложенным прошу:

1. Отменить решение прокурора Могилевской области Дудкина А. К. о внесении представления начальнику управления юстиции Могилевского облисполкома об устранении нарушений законодательства Республики Беларусь, якобы допущенных при регистрации Устава ОО «МПЦ».

2. Обязать прокуратуру Могилевской области провести проверку о законности действий работников милиции в соответствии с нашими обращениями в адрес Генерального прокурора Республики Беларусь от 23. 07. 2000 г. №20 и от 19. 07. 2000 г. №17.

Приложение:

1. Письмо управления юстиции Могилевского облисполкома от 9. 09. 99г. №УЮ.
2. Заявление ОО «МПЦ» от 10. 09. 99 г. №48.
3. Письмо прокурора Могилевской области от 17. 08. 2000г. №07-14-2000

Директор общественного объединения
«Могилевский правозащитный центр» С. В. Ободовский

БЕЛАПАН для «ТМ»

Да сярэдзіны кастрычніка 2000 году можа адбыцца дэвальвацыя беларускага рубля на 20 адсоткаў.

Такая выснова зьмяшчаецца ў апошнім нумары штотыднёвіка "Белорусская газета", дзе аналізуецца просьба ўрада да банкаў выдаткаваць прадпрыемствам АПК крэдыты ў памеры 20 мільёнаў даляраў ЗША. У выніку такіх дзеяньняў можа адбыцца скрытая рублёвая эмісія ў суме, што будзе эквівалентная вышэй названай, што забясьпечыць попыт на замежную валюту і, адпаведна, выклікае значную дэвальвацыю рубля. Тым часам сытуацыя для банкаў ускладняецца тым, што працягваецца абясцэньваньне іх капітальнай базы. У ліпені капіталізацыя банкаўскай сыстэмы скарацілася (у пераліку па курсу Нацбанка) на 31 мільён даляраў ЗША. Пры гэтым аб'ёмы сумнеўных крэдытаў працягваюць заставацца на ранейшым узроўні і складаюць каля 164 мільёнаў даляраў.

●

Згодна з загадам кіраўніцтва канцэрну "Белнафтахім", 22 жніўня ў Беларусі зацьверджаныя новыя аптовыя і розьнічныя цэны на нафтапрадукты.

У сярэднім цэны павышаюцца на 5 адсоткаў. Напрыклад, кошт рэалізацыі 1-го літру аўтабэнзыну А-76 праз АЗС прадпрыемстваў, якія ўваходзяць у сыстэму канцэрна, уключаючы падаткі з продажу і ПДВ – 299 рублёў. Бэнзын А-92 каштуе 393 рублі, АІ-95 – 463 рублі, дызельнае паліва – 282 рублі. Чарговае павышэньне цэнаў канцэрн тлумачыць неабходнасьцю насычэньня рынку нафтапрадуктаў, збліжэньнем курсаў беларускага рубля да амэрыканскага даляру, а таксама ростам цаны на нафту. Апошні раз цэны на нафтапрадукты ў Беларусі павышаліся зусім нядаўна – 2-га жніўня.

●

У справе зьнікненьня тэлеапэратара ОРТ Д.Завадскага ёсьць арыштаваныя.

Аднак гэтае паведамленьне Генэральнай пракуратуры не выклікала ў сям'і і калегаў Д.Завадскага ніякага пачуцьця палёгкі, бо застаюцца невядомымі прычыны зьнікненьня чалавека, месца яго знаходжаньня і заказчыкі гэтага злачынства. Сям'я схільная лічыць, што паведамленьне Пракуратуры мае мэтай панізіць грамадзкі рэзананс да гэтай справы і зьбіць да яе цікавасьць.

БЕЛАПАН для «ТМ»

БЛІЗКАЯ ГІСТОРЫЯ

"Появились дома сало, крупа и разная мануфактура..."

"ТМ" ужо пісаў пра факты ўзброенага супраціву камуністычнай уладзе ў Беларусі ў 20-я гады. Цяпераказ варта сказаць колькі словаў пра наступны этап – 30-я гады, – гады калектывізацыі, якая суправаджалася "раскулачваньнем" (як быццам бы "кулакі", якіх на шматпакутнай беларускай зямлі й быць не магло, заміналі ўтварэньню калгасаў) і масавым гвалтоўным закрыцьцём цэркваў, касьцёлаў, сынагогаў. У выніку жорсткіх карных дзеяньняў савецкай улады была зьнішчаная лепшая частка працалюбівага й сьвядомага беларускага сялянства й інтэлігенцыі.

Бываюць такія моманты ў жыцьці нацыі, калі ў адказ на гвалт яна ўздымае хвалю ўзброенай барацьбы за сваю волю і дабрабыт. На беларускай зямлі гэта напоўніцу зьведалі бальшавікі.

Часьцяком становішча ўва Ўсходняй Беларусі ў 1919-1925 г.г. называюць унутраным фронтам. Шматлікія паўстаньні, дзейнасьць партызанскіх атрадаў – усё гэта антыбальшавіцкі супраціў. Прычым сёньня ўсё большая частка гісторыкаў схіляецца да думкі, што на тэрыторыі Беларусі не было грамадзянскай вайны, а толькі ваенная інтэрвэнцыя маскоўскіх бальшавікоў супраць беларускага сялянства.

Гэты пэрыяд беларускай гісторыі характарызуецца чарговай хваляй масавых узброеных паўстаньняў супраць сталінскага рэжыму й ягонай палітыкі. У газэтным артыкуле мы мусім сьціпла распавесьці толькі пра некаторыя выступы 1930 году.

7 студзеня ў вёсцы Гаўрыліна Касьцюковіцкага раёну больш за 200 жанчын выйшлі да сельсавету з патрабаваньнем вызваліць арыштаванага сьвятара Гаўрылінскай царквы Чарнавусава.

22 студзеня ў вёсцы Хатоўня Кармянскага раёну каля 200 кабетаў адбілі ў міліцыянтаў трох жанчын, якіх абвінавацілі ў спробе перашкодзіць утварэньню калгасу.

6 лютага некалькі дзясяткаў мужчын і жанчынаў вёскі Хлеўна Хляўнянскага сельсавету Кармянскага раёну з крыкамі "бярыця калы й вілы, ганіця прэч гэных прадстаўнікоў" бараніліся супраць наезду бальшавікоў.

6 лютага ў вёсцы Дракаўка Прудніказўскага сельсавету Чавускага раёну 60 чалавек супрацівіліся "раскулачваньню".

9 лютага адбыўся арганізаваны выступ супраць "раскулачваньня" усіх сялянаў: ад дзетак да старых, вёскі Цінкаўшчына Жданаўскага сельсавету Лупалаўскага раёну. На працягу сутак ўладу трымалі выбарныя ад сялянаў. Атрад ГПУ аднавіў савецкую ўладу.

Спроба адстаяць праваслаўную царкву ў вёсцы Сухары Магілёўскай акругі 12 сакавіка 1930 году пераўтварылася амаль у паўстаньне. Адбылася нават перастрэлка паміж сялянамі й камуністамі.

27 сакавіка а 9-й гадзіне раніцы ў вёсцы Семукачы Магілёўскага раёну зьявіліся міліцыянты й прадстаўнікі ўладаў каб правесьці землеўпарадкаваньне калгасу. Гэта выклікала сапраўднае паўстаньне вяскоўцаў. Урадоўцы атрымалі цялесныя пашкоджаньні. Старшыня магілёўскага райвыканкаму здолеў уцячы й выклікаў атрад міліцыянтаў "коннага запасу". Як сьведчаць дакумэнты, "вытварылася стральба з агнястрэльнай зброі, як з боку сялян, так і прадстаўнікоў раёну".

18 красавіка ў вёсцы Ржаўка Прапойскага раёну на агульным сходзе сялян, якія не пажадалі йсьці ў калгас, пасьля выступу прадстаўнікоў мясцовай улады раздаліся крыкі: "гасі лямпу й дай ім..." Урадоўцы вымушаныя былі выскокваць праз вакно. Праз колькі дзён на будынку сельсавету зьявіліся ўлёткі наступнага зьместу: "Даводзіцца да ведама ўсіх грамадзян дер.Ржаўкі, каб яны былі гатовыя да паўстаньня супроць калектывізацыі 28 апреля с.г. і каб усі хто можа вышлі на вуліцу".

ГПУ падазравала, што ўлёткі расклеілі вучні мясцовай школы.

Аднак найбольш напалохала камуністычную ўладу ўзброенае "контаррэвалюцыйнае" паўстаньне сялянаў на тэрыторыі Баханьскага сельсавету Магілёўскай акругі. Адбылося яно 26-27 сакавіка 1930 году. Да жыхароў згаданага сельсавету далучыліся сяляне з Прапойскага і Быхаўскага раёнаў. Варта ўзгадаць хваляваньні ў вёсцы Бохань у 1920-21 г.г., калі вяскоўцы ўтварылі антыбальшавіцкі штаб і "Чорнае Чэка", раззброілі два атрада Чырвонай Арміі, штаб дывізіі, злучылі сілы некалькіх раёнаў і зьбіраліся рушыць на Магілёў...

Вось і цяпер яны ня вытрымалі зьдзекаў. За зброю ўзяліся на працягу аднаго дня каля 1000 чалавек, і толькі, на думку ўладаў, "своечасовые і належныя дзеяньні атрада ГПУ" выратавалі савецкую ўладу ў гэтым рэгіёне. На пачатку было арыштавана блізу 100 чалавек, пакарана 42. У выніку стралянііны былі забітыя. Дарэчы, органы ГПУ падлічылі, што ў насельніцтва Баханьскага сельсавету мелася зброі: "пулемёт... отрезов 140 шт., наганов 79, гранат 5, автоматических (маузеров) – 2...". Спрабавалі тыя ж органы зрабіць кіраўніком паўстаньня вядомага пісьменьніка Аляксандра Вазілу – рэвалюцыянэра, асабістага сябра Леніна й "меншавіка", на думку тагачасных магілёўскіх уладаў. Ён быў арыштаваны НКВД пазьней, у 1935-м, і забіты ў 1937-м за спробу ўзьняць паўстаньне ў канцлягеры.

Можна было б працягваць пералік падобных фактаў. Пры нагодзе гэта й зробім. Бо змардаваных бальшавікамі беларусы не павінны быць забытымі. Як нельга забываць і тых, каго гвалтам высялялі на поўнач. Так, толькі ў студзені-сакавіку 1930 году савецкай уладзе патрабавалася высяліць так званых кулакоў з 16-ці раёнаў Магілёўшчыны – гэта 1179 сем'яў (6409 чалавек). Прычым 5425 чалавек – "па пляну" зьверху, а 984 – гэта вынік "ініцыятывы на месцы". Гэтая ініцыятыва, зразумела, дазваляла савецкім актывістам значна палепшыць свой матэрыяльны стан: "по имеющимся у нас сведениям, что при раскулачивании кулаков в Гребенёвском сельсовете Луполовского раёна, со стороны председателя комиссии по доставке имущества и инвентаря, изъятого от кулаков рабочего совхоза Вейно (секретарь партячейки) Тимофеева допущены следующие злоупотребления:

1. Во время доставки имущества в колхоз он принёс себе домой забранную у кулака пилу (ножовку).

2. При раскулачивании попа Вейнянской церкви привёз себе домой стенные часы и обменял забранного кабана на имеющуюся у него свинью... появились у Тимофеева дома сало, крупа и разная мануфактура...". (Зь ліста Маг. акр. Аддзела ГПУ ад 11.02.1930г.).

Вось так актывісты КП(б)Б змагаліся за нажоўкі, кабаноў і гадзіньнікі, а беларускія сяляне – за ўласную зямлю, сям'ю і волю...

А.КРАСНАСЛАБОДЦАЎ

...І ГІСТОРЫЯ ДАЛЁКАЯ

Далетапісная Бабруйшчына

Колькі гадоў Бабруйску? Сёньня на гэтае пытаньне адкажа кожны школьнік, для гэтага трэба ад 2000 года адняць 1387 (год, калі Бабруйск упершыню ўзгадваецца ў летапісу) і атрымаем узрост нашага гораду – 613 год. Але лічба гэта вельмі ўмоўная, вялікая доля верагоднасьці, што нашае места мае значна больш ўзрост.

Засяленьне тэрыторыі нашага гораду адносіцца да бронзавага веку. У канцы ІІІ-га-пачатку ІІ-га тысячагодзьдзяў да нашай эры на высокім беразе Бярэзіны жылі людзі. Асноўным заняткам нашых продкаў тых часоў было земляробства, аб чым сьведчаць прылады працы, знойдзеныя ў непасрэднай блізкасьці ад сучаснай гарадзкой тэрыторыі. Сякеракліп, каменныя матыга і ступа, выробленыя ў бронзавым веку, сьведчаць аб чатырохтысячагадовай гісторыі пражываньня чалавека ў нашай мясцовасьці.

Больш за дзьве тысячы сямсот год таму на зьмену бронзаваму веку прыйшоў век жалеза. На тэрыторыі Бабруйшчыны ў гэтую эпоху хутчэй за ўсё жылі балцкія плямёны. Яны сеялі ячмень і проса, займаліся жывёлагадоўляй. Асноўныя прылады працы выраблялі з жалеза, якое атрымлівалі з руды пры дапамозе маленькіх гліняных печак. На Бабруйшчыне знойдзены наканечнікі коп'яў, нажы, сярпы, жаночыя ўпрыгожваньні, выробленыя з жалеза.

На рубяжы новай эры вялікую ролю адыгрываў гандлёвы шлях, які праходзіў па Бярэзіне. Дзякуючы яму тутэйшае насельніцтва падтрымлівала гандлёвыя сувязі з шматлікімі краінамі, у тым ліку з далёкім Рымам. Доказам гэтага зьяўляецца знойдзеная ў 1981 годзе ў раёне Фарштата, на правым беразе Бярэзіны, шкляная ромбападобная сіняя рымская пацерка. На жаль, археалёгія мае справу толькі з рэчавымі помнікамі. Імёны ж іх стваральнікаў і ўладальнікаў часта застаюцца схаванымі ў цемры стагодзьдзяў. Так, мы ніколі не даведаемся імя мясцовай прыгажуні, якая разьбіла вышэйзгаданную пацерку.

У часы Вялікага перасяленьня народаў, паўтары тысячагодзьдзя таму, на Бабруйшчыну прыйшло з поўдня (некаторыя дасьледчыкі лічаць, што з захаду) магутнае славянскае племя дрыгавічаў, якое расьсялілася паміж Прыпяцьцю і Дзьвіной. Назву дрыгавічаў старажытны летапісец выводзіць ад "дрыгвы", якая была характэрнай асаблівасьцю мясцовасьці, дзе яны аселі. Але сучасныя дасьледчыкі лічаць, што назва дрыгавічаў паходзіць ад славянскага імя Дрыгавіт.

Стасункі паміж даўнейшымі і новымі жыхарамі Бабруйшчыны не заўсёды былі мірныя. Устаноўлена, што на мяжы сёмага і восьмага стагодзьдзяў большасьць умацаваньняў балцкага насельніцтва загінула ў выніку пажараў. Гэта вельмі красамоўны факт, які, бясспрэчна, быў зьвязаны з гвалтоўнымі дзеяньнямі. Балты і славяне мелі паміж сабой вялікія адрозьненьні, але іх аб'ядноўвала агульная язычніцкая вера. Напэўна, менавіта яна дазволіла знайсьці паразуменьне, ужыцца і ўрэшце зьліцца ў адзіны народ. Відавочна, што з часу прыходу славянаў на тэрыторыю Беларусі й пачатку іх сумеснага жыцьця з балтамі і пачынаецца зараджэньне беларускага народу і яго самастойнае разьвіцьцё.

У 1978 годзе археолягі выявілі ў Бабруйску – у месцы упадзеньня ракі Бабруйкі ў Бярэзіну – паселішча дрыгавічаў, якое датуецца VI-VII стагодзьдзямі. Жыхары паселішча займаліся земляробствам, рыбнай лоўляй і бабровым промыслам. Паводле старажытнай славянскай традыцыі паселішча атрымала назву ад меншай рэчцы, што ўпадае ў больш вялікую. Такім чынам, Бабруйск атрымаў сваю назву ад ракі Бабруйкі, якая ў сваю чаргу была названая так таму, што ў ёй у тыя часы вадзілася процьма баброў.

На вялікі жаль, навукоўцам не ўдалося дасканала дасьледаваць першапачатковае гарадзішча Бабруйска, якое было зьнішчанае ў пачатку XIX стагодзьдзя падчас будаўніцтва крэпасьці. З аналізу плянаў Бабруйска XVIII і пачатку XIX стагодзьдзяў можна зрабіць высьнову, што першапачатковае гарадзішча займала вяршыню пагорка на берагавым плато памерам 53х66 мэтраў. Пляцоўка мела авальную форму, была добра абароненая самой прыродай. На ёй і паўстаў умацаваны дзядзінец, які, згодна традыцыі, быў абкружаны земляным валам з драўлянымі абарончымі ўмацаваньнямі – вежамі і сьценамі – гароднямі.

У разьвіцьці нашага краю асабліва вялікае значэньне меў гандаль. Адбываўся ён ня толькі паміж мясцовымі жыхарамі, але таксама і з далёкімі замежнымі краінамі. У далетапісны пэрыяд гісторыі Бабруйшчыны гандаль ішоў з арабамі, балгарамі, грэкамі, хазарамі і варагамі. Нашыя продкі прадавалі футра, хмель, мёд, воск, збожжа, а набывалі соль, медзь, волава (цыну), сукно. Месцазнаходжаньне Бабруйска на важнай воднай артэрыі – гандлёвай дарозе – адчыняла шляхі: на поўдзень да Кіева; на поўнач – праз сыстэму волакаў і азёр – у Заходнюю Дзьвіну і Балтыйскае мора; на захад – на Менск і ваколіцы. Гэта прынесла гораду вялікі прыбытак. Бабруйск стаў багацець і адыгрываць вялікую ролю ў жыцьці рэгіёну, што знайшло сваё адлюстраваньне ў летапісу, дзе горад упершыню ўзгадваецца ў 1387 годзе...

Падрыхтаваў
Алесь ЧЫГІР

Усё відавочней абрысы заслоны

Навіна, якая абляцела за апошнія дні Беларусь, не найлепшая, а менавіта – нашая бліжэйшая заходняя суседка, Польшча, з 1 студзеня ўводзіць новыя правілы ўезду на сваю тэрыторыю. Гэтыя правілы заключаюцца ў тым, што з новага году на тэрыторыю суседняе дзяржавы нельга будзе трапіць бяз візы. А гэта азначае, што перад тым як наведаць ў суседняе краіне сваякоў, знаёмых альбо прыехаць у Польшчу турыстам ці нават праехаць праз краіну транзытам, – мы, грамадзяне Беларусі, павінныя будзем наведаць польскую амбасаду, а дакладней – яе консульскі аддзел у Менску, для атрымальня візы. Як вядома, яе даюць ня ўсім і без тлумачэньняў.

Тэндэнцыя ўвядзеньня візавага рэжыму ўезду ў краіны Цэнтральнай ды Паўднёвай Эўропы ня новая. Першымі гэта зрабілі краіны Балтыкі, потым Баўгарыя, Харватыя, Славенія, Румынія, Вугоршчына. Зразумела, што яны баяцца і "gastarbeiter'аў", і нелегальнае эміграцыі, і заезжага крыміналу. Але па сьведчаньні саміх гэтых краінаў, сытуацыя зь пералічанымі клопатамі ня надта палепшылася ў выніку новых правілаў. Як ва ўсім і заўсёды, дасталося турботаў людзям сумленным і невінаватым. Зразумела, што "візавыя краіны" панесьлі і працягваюць несьці страты ў выніку скарачэньня турыскіх наведаньняў. А ўсё ж адгароджваюцца ад нас, як бачым, усё новыя й новыя краіны...

Ёсьць сэнс задумацца – чаму. Адказ просты да крыўды: з-за нашай недэмакратычнасьці, з-за нашага савецкага мэнталітэту, які, як атрута, ёсьць небясьпекай для дэмакратычных і цывілізаваных суседзяў. З-за іхняга, зразумелага, трэба прызнаць, нежаданьня прыхіляць у сябе людзей, якія не падзяляюць таго, што завецца агульначалавечымі каштоўнасьцямі. Крыўдна, бо насамрэч народ тут ні пры чым. Справядлівыя прэтэнзіі да беларускай улады адпаведна нормам міжнародных адносінаў распаўсюджваюцца на грамадзянаў краіны. Хаця, з другога боку, зачыненьне ад нас, "несьвядомых", можа толькі падоўжыць такі наш стан і выклікаць нядобрыя пачуцьці да "фанабэрыстых" суседзяў. А гэта можа зусім натуральна адбіцца на тым, што ў "ніякую дэмакратыю" беларусам і не захочацца, бо мы – людзі таксама ганарыстыя. Вось такое атрымліваецца замкнёнае кола...

Дарэчы, аўтобус па маршруту "Магілёў-Прага" ужо практычна ня ходзіць, бо пасажыраў з нашага боку рэзка паменшала.

Польскі бок, праўда, пераконвае, што візы будуць выдавацца па спрошчанай схеме і без затрымак. Верыцца зь цяжкасьцю, бо нават ужо сёньня нялёгка атрымаць патрэбны дазвол, калі едзеш бяз ваўчэра – на запрашэньне чалавека альбо арганізацыі, якія бяруць на сябе ўсе выдаткі знаходжаньня госьця ў краіне. Неяк мне выпала паехаць на такое запрашэньне на тры месяцы. Паненка ў пасольскім вакенцы ўчыніла сапраўдны допыт: чаму на такі вялікі тэрмін, хто такія мае польскія візаві й якія іх жыцьцёвыя ўмовы, ці не зьбіраюся я насамрэч працаваць "па-чорнаму" у Польшчы, а калі не, дык што буду рабіць ажно цэлых 90 дзён і г.д., і г.д.

Сябры мае польскія мелі, між іншым, намер звазіць мяне з Вроцлаву ў Гішпанію. Якую Гішпанію? – пытаюся. Гэта для вас проста: бяры квіток і едзь куды хочаш! Для нас такое немагчымае: толькі адсюль і дасюль, толькі ад гэтага тэрміну да гэтага... Цяпер, відаць, будзе яшчэ больш складаней.

Вось і думаеш, хутчэй бы якія прэзыдэнцкія выбары. Можа больш не памылімся так, як у першы раз.

Сяргей САКОЛЬСКІ

Як вядома, аб'яднаная дэмакратычная апазыцыя не прымае ўдзелу ў маючых адбыцца выбарах. Аднак шэраг партыяў маюць намер арганізаваць кантроль за іх хадой, каб прадставіць грамадзтву і міжнароднай супольнасьці сьведчаньні і факты таго, што беларуская ўлада не імкнецца выконваць ня тое што цывілізаваныя прававыя нормы, а нават свае ж законы.

З гэтай мэтай ініцыятыўная група па арганізацыі нагляду і кантролю за выбарамі ў нашай вобласьці запрашае актыўных людзей на дапамогу ў гэтай справе.

Тэлефон для даведак у Магілёве 22-04-82.

ЛЕПШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯСЯТКА 90-Х

Выйсьце з пустэчы

Рок-культура па-беларуску пачатку 90-х вымагала пошукаў новых шляхоў для далейшага разьвіцьця. Беларускім hard(ам), pank(ам) наўрад ці каго можна было зьдзівіць. Да прыкладу, на захадзе, у краінах, дзе традыцыі памянёнае культуры былі пастаўленыя на прафэсійныя рэйкі, дзе разгаліненасьць інфаструктураў шоў-бізнэсу выклікала ў беларускіх творцаў адно зайздрасьць; па сутнасьці, рок-культура сталася незаменным складнікам ладу жыцьця. Калі й некаторые беларускія каманды пасьля правязеньня першых сваіх канцэртаў з замежы і дамагаліся пэўнае папулярнасьці, дык гэтае было хутчэй дасягнута не праз прафэсійную сталасьць нашых гуртоў, але праз адкрыцьцё тамтэйшай аўдыторыяй самае наяўнасьці на Беларусі рок-культуры, што выглядала на цуд. Натуральна ж, гэтая папулярнасьць была тыў пад назваю "Палац". На Беларусі яму аналягаў не было – новым быў стыль выкананьня твораў – folk-modern. Прафэсійна апрацаваныя беларускія аўтэнтычныя мэлёдыі ўжо на пачатку творчасьці "Палацу" зачароўвалі слухачоў сваёй натуральнасьцю ды сучаснасьцю. Кампазыцыі прыйшліся даспадобы як людзям сталага веку, гэтак і моладзі. Відавочна, творчасьць "Палацу" спрычынілася й да папулярызацыі беларускага фальклёру. Сугучча сучасных музычных інструмэнтаў (саксафон, гітара, сынтэзатары) з інструмэнтамі беларускімі аўтэнтычнымі (дуда, жалейка, цымбалы) уражвала сваёй арганічнай дапасаванасьцю ды праўдзівасьцю. Гурт адразу ж заўважаюць. У 1992 годзе "Палац" запрашаюць на "Басовішча". Дэбют выдаўся даволі пасьпяховым: на фэсьце гурт быў адзначаны прызам "Надзея". Тады ж адбылося знаёмства Выдронка з мультымузыкам фэст "Мікалайкі Фолькавы", дзе "Палац" прыдбаў гран-пры. Два гады запар, у 1995-96, да сваіх дасягненьняў ён дадае перамогі на традыцыйных беларускіх рок-каранацыях ў намінацыі "Традыцыі і сучаснасьць".

Пры дэталёвым аналізе творчага шляху гурта, прадуктыўнасьці й плённасьці якога варта пазайздросьціць, зьвяртае на сябе ўвагу тое, зь якой зацятасьцю музыкі шукалі й знаходзілі далейшыя шляхі разьвіцьця сваёй каманды. Стаецца зразумелым, што "Палац" – гэта ня проста гурт, гэта – творчая майстэрня. У 1996 годзе музыкі прэзэнтуюць у горадзе Канстанцы, што ў Нямеччыне, фільм "Вяртаньне да вытокаў". Гэты фільм пра этнаграфічную працу ды экспэрымэнты з архаік-фальклёрам, які, на вялікі жаль, на Беларусі вядомы толькі вузкаму колу адмыслоўцаў. 1996 год стаўся го-

квохлай і зьнікала даволі хутка. Як бы там ні было, але акрамя прэзэнтаваньня прафэсійнага ўзроўню беларускіх рок-музыкаў, канцэртовая чыннасьць прэзэнтавала й краіну, што ёсьць неаспрэчным фактам.

Ведама, што самабытнасьць нацыі ў фальклёры. Добраапрацаваны, добрападдадзены фальклёр рэпрэзэнтуе менавіта нацыянальную самабытнасьць. Унікальнасьць беларускае сытуацыі ў тым, што праз знаёмства з фальклёрам самі беларусы ў першую чаргу адкрываюць для сябе сваю краіну. Энэргетыка фальклёру дазваляе спазнаць веліч народу й адчуць сябе Драбніцай гэтае велічы. А наколькі ёсьць запатрабаваным беларускі фальклёр на Захадзе? Каб адказаць на гэтае пытаньне, слушна будзе зьвярнуцца да меркаваньня адмыслоўца, чалавека, які стаяў ля вытокаў паўстаньня гурту "Палац", Юрыя Выдронка: "Думаю, што тамака (на Захадзе) будзе цікавы старажытны беларускі фальклёр, а таксама ўдалыя экспэрымэнты зь ім. Яшчэ мяркую, што там будзе цікавая клясыка".

У 1992 годзе Юры Выдронак са сваім сябрам ды калегам Алегам Хаменкам ствараe музычны калектыў Зьміцерам Вайцюшкевічам, які пазьней далучыўся да "Палацу". Гурт хутка набывае папулярнасьць, шмат канцэртуе. У 1993 г. музыкі займаюцца арганізацыяй этнаграфічнае экспэдыцыі па цяжкадаступных і ўнікальных мясьцінах Беларусі; экспэдыцыя сталася беларуска-амэрыканскай. У тым жа 93-м кампазыцыя "Русалкі" уваходзіць у дзясятку лепшых твораў рэгіёну ўсходняй Эўропы на фэстывалі "Discovery" міжнароднага францускага радыё. Водгук на гэткі посьпех знойдзе сваё ўвасабленьне ў турах "Палацу" па Італіі ў 1994 годзе. Гурт, як і раней, шмат канцэртуе, яго добра сустракаюць як на Беларусі, гэтак і за мяжою, дзе ён найчасьцей і бывае. І тутака б не было вялікага гора, калі б не бракавала сольных запісаў каманды. У 1994 годзе запісваецца доўгачаканы сольнік "Палацу". Першы альбом, запісаны на аднайменнай студыі, гэтак і называецца – "Палац". Сёньня вельмі карціць дадаць – "The Best of". Падаецца, залішнім будзе казаць пра папулярнасьць на Беларусі гэтага альбому. Гурт на гэтым не супакойваецца й бярэ ўдзел у гасьцявой якасьці на міжнародным фэстывалі "Tanz Folk fest", што ладзіўся ў Нямеччыне. Апасьля было "Басовішча", потым польскі дам стварэньня музычнага праекту, вядомага пад найменьнем "Крыві". Да паўстаньня праекту самае непасрэднае дачыненьне меў "Палац". У 1997 годзе на студыі "Палац" пры дапамозе фірмы "Скат-рэкардз" і студыі Дзяржтэлерадыё запісваецца другі альбом – "Дарожка", поўны ноўніцтваў, цікавых аранжыровак; акрамя гэтага, ён адметны арыгінальнасьцю падачы музычнага матэрыялу. Як бы між іншым, у альбоме прадстаўленыя кампазыцыі як у беларускай мове, гэтак і ў ангельскай ды нямецкай, пры гэтым кампазыцыя "Came out the wilderness" (песьня канацкіх індэйцаў) – увогуле шэдэўр. Простая па форме задума мела глыбокі філязофскі зьмест – непрыкметнае злучэньне зьнітоўвае беларускую аўтэнтыку з аўтэнтыкай іншых народаў, гэтым самым падкрэсьліваючы аўтэнтычную суцэльнасьць. Назва альбому цьвердзіць і падкрэсьлівае творчы шлях каманды. Крочачы па сваёй дарожцы, "Палац" знаходзіць ды губляе, але гэта была ягоная "Дарожка", якую ён мусіў прайсьці, не зьвяртаючы на ейныя неспадзяванкі.

Алесь АСІПЦОЎ

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газэта.
Заснаваная Магілёўскім ГА «КОЛА СЯБРОЎ».
Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку 06.11.1996 г. за № 831.
Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэл./факс: 31-04-15, 22-97-82.
E-mail: krug@user.unibel.by
Інтэрнэт: http://tydniovik.hypermart.net

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у абласной друкарні імя Я.Свярдлова, г. Магілёў, Першамайская 70. Замова 33. Наклад 2000 асобнікаў. Падпісана да друку 24.08.2000 г. а 17.00.